

Länsförsäkringar Östgöta

Årsredovisning

2019

Länsförsäkringars symbol
fyllde 50 år 2019.

Länsförsäkringar Östgöta
grundades redan 1842.

Om oss

Innehåll

Inledning

- 2 Om oss
- 3 Det finansiella året 2019
- 4 VD har ordet

Finansiella rapporter

- 6 Förvaltningsberättelse
- 14 Femårsöversikt för koncernen
- 15 Resultaträkning för koncernen
- 16 Resultaträkning för moderbolaget
- 17 Rapport över totalresultat
- 18 Resultatanalys för moderbolaget
- 19 Balansräkning för koncernen
- 20 Balansräkning för moderbolaget
- 22 Rapport över förändringar i eget kapital
- 23 Kassaflödesanalys
- 24 Noter och kommentarer

Övrig information

- 54 Revisionsberättelse
- 58 Styrelse och sekreterare
- 59 Ledning och revisorer
- 60 Fullmäktige
- 61 Ord och uttryck

Länsförsäkringar Östgöta

Över 200 000 kunder i Östergötland

Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter

Det är vår vision. Att skapa både affärsnytta och samhällsnytta är grundläggande för oss. Vi utgår från östgötarnas behov och är tillgängliga i både digitala kanaler och med våra sju kontor i länet. Vårt erbjudande spänner över viktiga delar i både privatpersoners och företags grundläggande behov av tjänster inom bank, försäkring och fastighetsförmedling.

Att vi ägs av östgötarna skapar stark förankring och ger oss ett naturligt och självklart engagemang för östgötarna. Alla sakförsäkringskunder är bolagets ägare, vilket i princip innebär att varannan östgöte är delägare i Länsförsäkringar Östgöta.

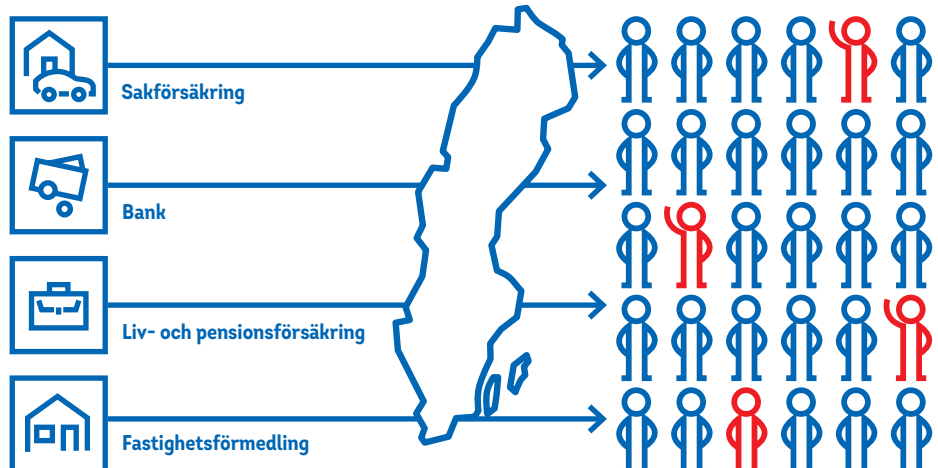
Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen där erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet. Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,5 miljoner kunder och cirka 5 900 medarbetare.

Erbjudande

23 lokala bolag

3,9 miljoner kunder

Bolagsstämma 2020

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 26 mars 2020 på Scandic Frimurarehotellet i Linköping. Årsredovisningen är framtagen av Länsförsäkringar Östgöta i februari 2020.

Det finansiella året 2019

Viktiga händelser

- Premieintäkten i sakförsäkringsrörelsen har under året ökat med 50 Mkr, motsvarande 3,4 procent. Samtliga rörelsegränar har ökat i sina bestånd.
- De totala försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring, ökade med 5 % till 1 148 Mkr. Detta främst på grund av ökade kostnader för stora skador över 1 Mkr.
- Bankverksamheten har ökat affärsvolymen med 2 536 Mkr eller 8 %. Det starka börsåret medförde att spara och inlåning stod för merparten av tillväxten.
- Livförsäkringsverksamheten har minskat premieinkomsten med 2 % till 861 Mkr, men förvaltad kapital ökade med 19 procent till 16,7 mdr.
- Fastighetsförmedlingen är näst största aktör i Östergötland där en fjärde del av förmedlingens affärer har genererat affär i Länsförsäkringar Bank.
- Totalavkastningen på bolagets samlade tillgångar blev 15,0 % eller 1 298 Mkr. Detta främst beroende på en god utveckling i bolagets aktieportfölj. Bolagets styrelse beslutade att reservera 306 Mkr i återbäring till bolagets delägare.

Rörelseresultat före återbäring

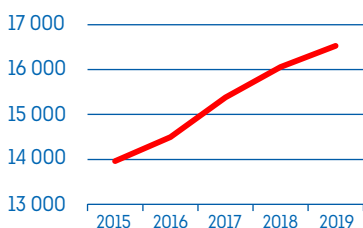
101 Mkr

Resultat före skatt

1010 Mkr

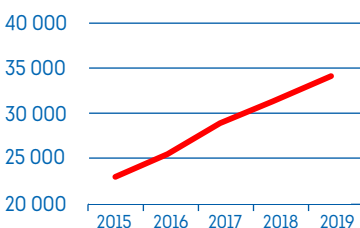
Sakförsäkring

Premiebestånd
Mkr

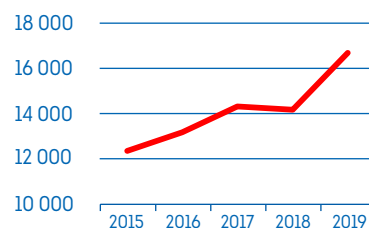
Bank

Affärsvolym
Mkr

Livförsäkring

Förvaltad kapital
Mkr

Nyckeltal

Sakförsäkring

Mkr	2019	2018
Premieintäkt	1 516	1 463
Förs.ersättning	-1 148	-1 092
Återbäring	302	3
Tekniskt resultat	-201	116
Totalkostnads%	95	94

Bank

Mkr	2019	2018
Inlåning	9 272	8 609
Utlåning	3 330	3 302
Bostadsutlåning	17 244	16 628
Spara	4 228	2 998

Livförsäkring

Mkr	2019	2018
Försäljningsvärde	1 189	1 268
Premieinkomst	861	878
Totalt Förvaltad kapital	16 724	14 104

Sammanfattade resultat

Mkr	2019	2018
Sakförsäkring	-201	116
Förmedlad affär	21	31
Kapitalavkastning	1 191	305
Resultat före skatt	1 010	452
Balansomslutning	11 189	9 621
Konsolideringsgrad	458	402

Marknadsandelar %

	2019	2018
Privat	60	61
Företag	49	49
Lantbruk	93	93
Antal kunder	200 040	199 074

Marknadsandelar %

	2019	2018
Privat	17	16
Företag	9	9
Lantbruk	31	31
Antal kunder	68 629	66 727

Marknadsandelar %

	2019	2018
Privat	22	22
Företag	28	26
Lantbruk	38	38
Antal kunder	65 792	66 161

	2019	2018
Antal anställda	353	347
Antal kunder	236 980	235 508

2019 – Rekordresultat och återbäring!

VD har ordet. Det är med glädje jag kan summera år 2019 som det starkaste resultatåret i bolagets historia. Jag är övertygad om att våra medarbetares fantastiska fokus, på varje kundmöte, har en stor del i resultatet – ett engagemang som också gett toppresultat i våra kundundersökningar. Vi har också haft glädjen att välkomna många nya kunder till oss, inte minst på banksidan där vi fortsätter att ta marknadsandelar.

I den andra vågskålen för det gångna året har 2019 varit ett skadedrabbat år, med en 40-procentig ökning av skadekostnaden och där naturligtvis explosionen i Linköping i juni var den värsta händelsen. En händelse som också visar hur otroligt viktigt det är för oss att fortsätta finnas nära östgötarna, för att tillsammans arbeta för ett mer hållbart samhälle.

Mitt andra år på Länsförsäkringar Östgöta har varit händelserikt. Medan 2018 präglades av naturskador med torka och översvämningar så kom 2019 att bli ett år då samhällsutmaningarna kom nära. Med 2019 i backspegeln kan jag konstatera att vårt arbete med att skapa trygghet och möjligheter i Östergötland är mer relevant än någonsin. Länsförsäkringar Östgöta har fortsatt att växa och välkomna nya kunder under året. Vårt rörelseresultat blev det högsta någonsin på över en miljard kronor. Framförallt har avkastningen på placerat kapital bidragit till det starka resultatet men även resultatet i våra kärnaffärer var starkt och landade på strax över budget.

Det starka resultatet innebär att vi kommer att betala ut återbäring till våra sakförsäkringskunder för verksamhetsåret 2019. Även återbäringen blir den högsta i bolagets historia. Under hösten 2020 kommer 300 miljoner kronor i form av återbäring att nå kunderna. Jag är väldigt imponerad över det fina resultat som vi har åstadkommit och det känns extra fint att vara del av ett lokalt kundägt bolag, där del av försäkringspremien betalas tillbaka när resultatet tillåter.

Engagemang ger nöjda kunder

2019 blev också ytterligare ett år då vi på Länsförsäkringar fick ta emot flera fina utmärkelser från Svenskt Kvalitetsindex gällande kundnöjdhet. I hela sju kategorier inom bank, försäkring och fastighetsförmedling har vi de mest nöjda kunderna.

Hos oss på Länsförsäkringar Östgöta ser vi också att kunderna tycker att vi har blivit bättre på att ge tips och råd, vilket bidrar till att våra kunder är nöjda och lojala i mycket hög utsträckning. Det stora engagemang som medarbetarna visar i mötet med våra kunder gjorde att vi nådde ett genomsnittligt "Nöjd-kund-index" på 90 procent under 2019. Det är det bästa utfallet sedan vi började våra nuvarande mätningar för tre år sedan.

Vi fortsätter växa med vår affär

Trots en allt hårdare konkurrens har vi fortsatt växa i samtliga affärsområden under 2019. Totalt har vi cirka 1 500 fler kunder än 2018. Både för banken och försäkringsaffären ökade våra affärs-

” 90 procent av medarbetarna är beredda att anstränga sig lite extra för att bolaget ska bli framgångsrikt. Det är mäktigt.

intäkter. Att vi har välkomnat så många nya kunder gör oss särskilt glada. Inte minst till banken, där vi fortsätter att öka kännedomen om oss som bank och tar marknadsandelar. Vår bank har bra balans, vilket är viktigt för att vi ska fortsätta växa på lång sikt.

Arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism har varit ett prioriterat område under 2019. Det är bland det viktigaste vi kan göra för att hjälpa till att skapa ett tryggare samhälle. Inom Länsförsäkringar tar vi detta arbete på största allvar och lägger stora resurser på bland annat transaktionsövervakning, kundkännedomsprocesser och utbildning för att förhindra att Länsförsäkringar Östgöta utnyttjas för penningtvätt.

Skadeåret 2019

Året har präglats av många storskador. Den totala skadekostnaden för dessa ökade med 40 procent och uppgick till 226 miljoner kronor. Totalt reglerade vi drygt 82 000 skador under 2019. Explosionen på Ådalagatan i Linköping var på flera sätt den värsta händelsen. Den satte på ett tydligt och ledsamt sätt Linköping på kartan över städer med ökad kriminalitet och våldsyttningar. Många människor som var bosatta i fastigheterna runt explosionen drabbades direkt och många av oss kände obehag, då detta nu kom så nära. Jag är otroligt stolt över att vår skadejour var på plats för att hjälpa de drabbade så snabbt som på en halvtimme efter att vi fick larmet.

Precis som föregående år var bränder den vanligaste typen av storskada 2019. Såväl företag som skogsägare och privatpersoner

drabbades under året. Vi har jobbat medvetet för att minska risken för bränder, både genom att besikta fastigheter och skadeförebyggande aktiviteter. Vi finns nära våra kunder i Östergötland för att minska risken för skador men också när de drabbas, vilket känns otroligt viktigt och som en del av de vi är.

Tillsammans driver vi framåt

Under 2019 har vi välkomnat nya kollegor till såväl företagsledningen som till våra affärsområden. Jag har imponerats av medarbetarnas målmedvetna kundfokus, inte minst när många förändringar sker runt omkring. Därför gläds jag också särskilt åt att vår årliga medarbetarundersökning visar bättre siffror på totalen än förra året. 90 procent av medarbetarna är beredda att anstränga sig lite extra för att bolaget ska bli framgångsrikt. Det är mäktigt.

På en del områden ser vi tecken på ökad arbetsbelastning och stressnivåer som vi tar på allvar. Det var också en av anledningarna till att vi 2019 välkomnade initiativet med våra egna kollegor som Hälsoinspiratörer. Tack vare dem har vi inspirerats till att ta hand om oss själva för ökat välmående. Med hjälp av "Mindworkout" fick vi bland annat öva på mental träning och återhämtning. Detta är ett bra exempel på satsningar som vi ska investera i för att fortsätta utvecklas som arbetsplats, där medarbetarna fortsätter trivas.

Målbild 2025

Under det gångna året har vi tillsammans med styrelsen jobbat igenom våra långsiktiga mål för Länsförsäkringar Östgöta med

siktet inställt på 2025. Vårt bolags vision - Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter - är fundamentet i vår "Målbild 2025" men vi höjer också ambitionsnivån och ser möjligheterna i de framtida utmaningarna.

Samtidigt som vi ska fortsätta att växa och öka vår marknadsandel har vi målsättningen att färre kunder ska drabbas av skador. Fler kunder ska vara trygga med sin ekonomi både här och nu i vardagen men även i framtiden. Det kräver nya arbetssätt, tjänster och hållbara erbjudanden och inte minst ett fortsatt obrutet löfte - att ge östgötarna den bästa kundupplevelsen oavsett var och när de möter oss.

Medarbetarnas engagemang är vårt bolags största tillgång. Vi ska fortsätta utveckla Länsförsäkringar Östgöta, både som arbetsplats och som en av regionens viktigaste aktörer för att öka tryggheten i Östergötland. Jag ser fram emot att arbeta tillsammans med alla kollegor mot vår nya målbild under de kommande åren.

Stefan Nyrinder
vd, Länsförsäkringar Östgöta

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Östgöta avger härmed årsredovisning för 2019, bolagets 178:e verksamhetsår.

Verksamhet

Länsförsäkringar Östgöta är ett ömsesidigt försäkringsbolag som verkar inom Östergötlands län. Privatpersoner, företag och lantbrukare erbjuds heltäckande försäkringskydd inom sak- och livförsäkring samt banktjänster. Bolaget är marknadsledande i länet inom sakförsäkring.

Verksamheten inom skadeförsäkringsrörelsen bedrivs med egen koncession medan livförsäkring förmedlas till Länsförsäkringar Fondliv, banktjänster och fondsparande till Länsförsäkringar Bank. Dessa bolag ingår i en koncern med Länsförsäkringar AB som moderbolag.

För de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Östgöta ansvaret för kundrelationen.

Total affärsvolym

Den totala affärsvolymen för bolagets affärer fördelar sig enligt nedan.

Tabell 1 - Affärsvolym

Sakförsäkring, Mkr	2019
<i>Direkt försäkring före avgiven återförsäkring:</i>	
Premieintäkt	1 540
<i>Mottagen återförsäkring:</i>	
Premieintäkt	75
Livförsäkring, Mkr	
Premieinkomst	861
Finansiella tjänster, Mkr	
Bank, inlåning	9 272
Bank, utlåning	20 574
Spara (marknadsvärde)	4 228

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Östgöta ingår som ett av 23 ömsesidiga, lokala i huvudsak länsvis verksamma bolag i Länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB (LFAB), som i sin tur äger bland annat Länsförsäkringar Fondliv AB och Länsförsäkringar Bank AB. Länsförsäkringar Östgöta äger 7,46 (7,46) procent av aktierna i LFAB.

Länsförsäkringar Östgöta deltar också i Länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem. Avgiven återförsäkring går till LFAB och mottagen återförsäkring kommer därifrån.

Länsförsäkringar Östgöta äger dotterbolaget Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB som tillsammans utgör koncernen.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidig, vilket betyder att delägarna utgörs av bolagets sakförsäkringstagare.

Dessa har inflytande över verksamheten och väljer 73 fullmäktigeledamöter som företräder dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som under året består av åtta ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Utveckling av bolagets verksamhet, resultat och ställning

Sammanfattning

- Bolagets sakförsäkringsrörelse stärkte ytterligare sin marknadsposition i Östergötland. Premieintäkten i direkt försäkring ökade med 50 Mkr till 1 540 Mkr under året. Samtliga rörelsegrenar ökade sina premiebestånd, privat och lantbruk med 4 procent medan motor och företag ökade beståndet med 3 procent.
- Antalet skador ökade med 1 procent, till 82 000 skador. Antalet inrapporterade skador över 1 Mkr uppgick till 46 (54) stycken men totalkostnaden för dessa uppgick till 226 (162) Mkr.
- Koncernens försäkringstekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick 2019 till 101 (119) Mkr. Det försämrade tekniska resultatet beror främst på försämrat utfall i den mottagna återförsäkringen.
- Koncernens finansportföljer uppvisade ett resultat på 1 297 (361) Mkr. Totalavkastning blev 15,0 (4,4) procent. Bolagets noterade aktieportfölj bidrog sammantaget med 713 Mkr av finansresultatet.
- Bolagets bankverksamhet utvecklades positivt under 2019. Affärsvolymen, det vill säga den samlade förändringen av inlåning, utlåning och fondkapital, ökade med 8 procent eller 2 537 Mkr till totalt 34 074 Mkr. Bankens resultat blev 10,6 (20,6) Mkr.
- Inom bolagets livverksamhet minskade inbetalda premier i förhållande till 2018 med 2 procent till 861 Mkr. Försäljningen minskade med 6 procent. Livverksamhetens resultat uppgick till 10,2 (10,2) Mkr.
- Det sammanlagda rörelseresultatet före återbäring för sak- och livförsäkring samt bankverksamheten uppgick till 122 (150) Mkr. Koncernens resultat före skatt blev en vinst på 1 010 (452) Mkr. Det förbättrade resultatet beror främst på en högre kapitalavkastning.
- Bolagets styrelse fattade beslut om att reservera 306 Mkr till återbäring vilket kommer att utbetalas till bolagets kunder och delägare under hösten 2020. Efter lämnad återbäring har bolaget en fortsatt stark finansiell ställning.
- Länsförsäkringar Östgöta var fortsatt franchisegivare åt Länsförsäkringar Fastighetsförmedlings verksamheter i Östergötland. Fastighetsförmedlingen var under 2019 länets näst största mäklare av villor och fritidshus.

Premieintäkt och marknad

Total premieintäkt före avgiven återförsäkring uppgick till 1 615 Mkr (1 561) Mkr. Uppdelningen av premieintäkten mellan direkt försäkring och mottagen återförsäkring framgår av tabell 2.

Tabell 2 - premieintäkt

Premieintäkt, Mkr	2019	2018
Direkt försäkring	1 540	1 490
Hem, villa, fritidshus	376	365
Företag, kommun, lantbruk	430	423
Motorfordon	438	414
Trafik	217	214
Olycksfall	79	73
Mottagen återförsäkring	75	71
Premier före avgiven återförsäkring	1 615	1 561
Avgiven återförsäkring	- 99	- 98
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring	1 516	1 463

Premieökningen i den direkta affären blev 50 Mkr eller 3,4 procent. Motsvarande ökning under 2018 var 79 Mkr och 5,6 procent.

Marknadsandelarna för bolagets sakförsäkringar redovisas i tabell 3. Redovisningen avser bolagets marknadsandelar i Östergötlands län.

Tabell 3 - marknadsandelar

Marknadstäckning, %	2019	2018
Direkt försäkring		
Hem	50	50
Villahem	72	72
Fritidshus	83	84
Trafikförsäkringspliktiga fordon totalt, privat	52	54
Trafikförsäkringspliktiga fordon totalt, företag	44	43

Skador

Under året 2019 ökade antal skador med 1 procent till 82 000. Skador som översteg 1 Mkr minskade till 46 (54) stycken men kostnaden för dessa skador ökade till totalt 226 (162) Mkr.

De totala försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring, inkl. mottagen återförsäkring, ökade till 1 148 (1 092) Mkr. Skadekostnaden i den direkta försäkringsaffären blev 1 107 (1 071) Mkr.

Fyra skador har inrapporterats med en skadekostnad som har överstigit bolagets självbehåll. Tre av skadorna var inom företagsförsäkring och en inom fordonsförsäkring.

I direkt försäkring, exklusive Motorfordon, reglerades 42 000 (40 000) skador. Skadekostnaden, exklusive skaderegleringskostnader, uppgick till 588 (589) Mkr.

För motorfordonsförsäkring, inklusive Trafik, reglerades 40 000 (41 000) skador. Skadekostnaden för motorfordonsförsäkring, exklusive skaderegleringskostnader uppgick till 518 (482) Mkr.

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador medförde en positiv resultat effekt i direkt försäkring på 84 (77) Mkr. Resultatanalysen redovisar hur avvecklingsresultatet fördelas på olika produktområden.

Livförsäkring

Bolagets premieinkomst minskade med 2 procent och försäljningen minskade med 6 procent jämfört med 2018. Som ett resultat av den positiva börsutvecklingen ökade förvaltad kapital med 19 procent och uppgick vid årsskiftet till 16 724 (14 104) Mkr. Livförsäkringsverksamheten uppvisade ett resultat på 10,2 (10,2) Mkr.

Tabell 4 - livförsäkringsverksamheten

Mkr	2019	2018
Försäljningsvärde	1 189	1 268
Premieinkomst	861	878
Förvaltad kapital	16 724	14 104

Bank

Bankverksamheten i Länsförsäkringar Östgöta hade under året en positiv tillväxt och affärsvolymen ökade med 8 procent eller 2 536 Mkr till 34 074 Mkr. Spara och inlåning stod för merparten av tillväxten tack vare ett starkt börsår. Verksamhetens resultat blev 10,6 (20,6) Mkr efter kreditförluster.

Tabell 5 - bankverksamheten

Mkr	2019	2018
Antal kunder (st.)	68 629	66 727
Antal vardagsekonomikunder	42 787	40 377
Inlåning	9 272	8 609
Utlåning	20 574	19 930
Spara	4 228	2 998
Affärsvolym	34 074	31 537

Fastighetsförmedling

Fastighetsförmedlingen i Östergötland finns representerade i Linköping, Motala, Norrköping, Mjölby och Kisa, det vill säga på samtliga orter där bolaget har kontor. Marknadsandelen ökade under året från 23,1 procent till 23,2 procent.

Tabell 6 -fastighetsförmedling

Mkr	2019	2018
Antal försäljningar i länet (småhus)	692	635
Andel av total marknad i länet %	23	23
Andel finansiering till LF Hypotek %	21	28

Kapitalförvaltning

2019 präglades av starka börser med breda uppgångar på de flesta aktiemarknader. Världindex för aktier, MSCI World, och Stockholmsbörsen SBX index ökade under året med 25,5 respektive 31,5 procent (i lokal valuta). Bolagets utländska och svenska aktieportföljer steg med 34,7 procent respektive 32,0 procent. Svenskt ränteindex avslutade året med en avkastning på 1,1 procent.

Den svenska kronan försvagades både gentemot amerikanska dollarn och euron under 2019. Då bolagets utländska aktieinvesteringar förvaltas med öppna valutapositioner hade detta sammantaget en positiv effekt på motsvarande 0,6 procent på finansresultatet.

Även fastighetsmarknaden var stark under året. Bolagets fastighetsinvesteringar hade en positiv utveckling under året. Egna fastigheter hade en totalavkastning på 14,8 (6,1) procent medan innehavet i Humlegården Fastigheter AB avkastade 22,9 (17,8) procent. Den sammanlagda avkastningen för hela fastighetsportföljen under 2019 blev 387 Mkr eller 17,8 (10,2) procent.

Marknadsvärdet på bolagets placeringstillgångar, inklusive rörelsefastighet, uppgick vid verksamhetsårets slut till 9 996 (8 552) Mkr.

Totalavkastningen på 15,0 (4,4) procent på förvaltade tillgångar redovisas i tabell 7. Resultatet för direktägda fastigheter i tabellen inkluderar värdeförändring i rörelsefastigheten. Bolagets aktier i Humlegården Fastigheter AB redovisas nedan som Fastighetsbolag. Posten likvida medel avser moderbolagets bankmedel och i dess totalresultat inkluderas bankräntor och utländska skatter medan det finansiella resultatet i den mottagna återförsäkringen exkluderas. Övriga poster avser koncernnivå.

Resultat

Årets sammanlagda resultat för koncernen före skatt uppgick till 1 010 (452) Mkr och efter skatt till 847 (415) Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick till 101 (119) Mkr. Summan av bolagets försäkringstekniska resultat före återbäring och rabatter samt resultaten i liv- och bankaffären uppgick till 122 (150) Mkr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess slut

Bolagets styrelse fattade i februari beslut om att reservera 306 Mkr i återbäring till bolagets kunder och delägare för utbetalning under hösten 2020.

Förväntad utveckling för 2020

Enligt bolagets målsättning för 2020 bör affärgrenarna sak, liv och bank ha en sammanlagd affärsmarginall på 5,3 procent. Det kan komma att infraas om skadeutvecklingen blir enligt förväntningar samt att liv och bank fortsätter sin positiva utveckling. Avkastningen på bolagets placeringstillgångar förväntas bli 2,9 procent för 2020.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som bolaget står inför

Försäkringsrisker

Bolaget tecknar direkt skadeförsäkring och mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom- och olycksfallsförsäkring, egendom-, ansvar-, motorfordon- och trafikförsäkring samt mottagen livåterförsäkring. Bolagets portfölj i direkt affär bedöms ha samma riskprofil som tidigare år. Den genomsnittliga skadeprocenten för egen räkning på 73 (71) procent under den senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken.

Den mottagna affären består huvudsakligen av svensk affär. Premieintäkten uppgick under verksamhetsåret till 75 (71) Mkr eller 5 (5) procent av den totala premieintäkten efter avgiven återförsäkring.

Den största risken i mottagen affär är på 3,0 miljoner euro, vilket är oförändrat från föregående år.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de övriga länsbolagen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen - per riskslag - fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen har som syfte att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Tabell 7 - totalavkastningstabell

Tillgångsslag	Markn. Värde 2018-12-31	Omplac. Ins/Uttag	Markn. Värde 2019-12-31	Direktavkastning	Resultat	Totalavkastning	Vikt 2018-12-31	Vikt 2019-12-31
Ränteportfölj	2 238 933	318 340	2 546 988	41 802	31 517	1,3%	26,2%	25,5%
Penningmarkn & Obligationer	2 103 419	221 637	2 314 184	35 992	25 120	1,1%	24,6%	23,2%
Likvida medel	135 514	96 703	232 804	5 810	6 397	3,7%	1,6%	2,3%
Aktieportfölj	4 142 927	- 54 090	4 890 597	77 783	879 543	21,6%	48,4%	48,9%
Svenska aktier	764 841	9 400	973 302	40 723	239 784	32,0%	8,9%	9,7%
Utländska aktier	1 417 238	- 64 123	1 789 516	36 188	472 590	34,7%	16,6%	17,9%
LF AB	1 895 615	1	2 060 390	0	164 774	8,7%	22,2%	20,6%
Övr. onoterade innehav	65 234	632	67 390	871	2 395	3,6%	0,8%	0,7%
Fastighetsportfölj	2 169 728	7 320	2 558 213	5 636	386 801	17,8%	25,4%	25,6%
Direktägda fastigheter	1 349 150	7 320	1 550 050	5 636	199 216	14,8%	15,8%	15,5%
Fastighetsbolag	820 578	0	1 008 163	0	187 585	22,9%	9,6%	10,1%
Totalt	8 551 588	271 569	9 995 798	125 220	1 297 861	15,0%	100%	100%

Aktiekursrisker

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser, detta oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade till en enskild specifik aktie eller dess emittent eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas på marknaden.

Totalt har bolaget en exponering av noterade aktier på cirka 2 763 (2 182) Mkr. Bolaget begränsar risken i aktieportföljen genom att investera i olika bolag, branscher och geografiska regioner.

Valutarisker

Valutarisker uppgick till 16 (14) procent av placerings-tillgångarna och bestod av bolagets positioner av utländska aktier. De totala valutapositionerna uppgick på balansdagen till 1 601 Mkr investerade i fem olika valutor. Dessa positioner är helt öppna. USD-exponeringen svarar för 63 procent av de utländska valutorna eller 9 procent av det totala placeringskapitalet. Placeringarna i EUR, GBP, CHF och DKK var 20, 8, 8 respektive 1 procent av de utländska valutapositionerna. Som andel av det totala placeringskapitalet var positionerna i EUR, GBP, CHF och DKK 3, 2, 1 respektive 0,1 procent. För ytterligare information avseende bolagets hantering av valutarisk, se not 2.

Ränte- och kreditrisker i obligationsportföljen

Ränterisken i bolagets obligationsportfölj var vid årsskiftet 2,0 (1,7) procent. Detta innebär att obligationernas marknadsvärde förändras med 2,0 procent om marknadsräntan förändras med 1 procent.

Investeringar i räntebärande papper sker till övervägande del i instrument utgivna av stat, företag eller kreditinstitut som av externa bedömare, i enlighet med en internationell rating, betraktas som säkra. Kreditrisken i ränteportföljen får därför anses vara låg.

Kreditrisker för bank

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår det även att Länsförsäkringar Östgötas provisionsersättning ska avräknas belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som Länsförsäkringar Bank bedömer kommer att belasta den lokala bankverksamheten. Avtalet innehåller en begränsning vilken innebär att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till värdet av samtliga framtida utbetalningar av provisionsersättning från Länsförsäkringar Bank.

Hållbarhetsupplysningar

Enligt ÅRL 6 kapitlet 12 § redovisas hållbarhetsupplysningar i frågor rörande miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter samt motverkande av korruption.

Affärsmodell

Länsförsäkringar Östgöta erbjuder privatpersoner, företag och lantbrukare ett heltäckande försäkringsskydd inom sak- och livförsäkring samt banktjänster. Med grund i bolagets vision om trygghet och möjligheter samt genom de olika typer av försäkringsskydd och finansiella tjänster som bolaget erbjuder bidrar Länsförsäkringar Östgöta till en hållbar samhällsutveckling. Detta exempelvis i form av att försäkra hem, förebygga skador samt öka kunskapen om värdet av långsiktigt sparande.

Styrning

I bolagets Hållbarhetspolicy stadgas att hållbarhetsfrågor ska vara integrerade i verksamhet och ordinarie affärsplanering. Styrning och uppföljning av frågorna sker genom följande funktioner:

Styrelse

Styrelsen följer årligen upp arbetet gentemot beslutade policyer och fastställda företagsövergripande mål, samt beslutar om övergripande positionering och inriktning i hållbarhetsarbetet.

Ledningsgrupp

Företagsledningen bereder och beslutar i övergripande hållbarhetsfrågor inom ramen för av styrelsen beslutad övergripande inriktning i hållbarhetsarbetet.

Hållbarhetsansvarig

Hållbarhetsansvarig har det funktionella ansvaret för hållbarhetsarbetet. Detta innefattar ett övergripande ansvar för att styra, samordna och följa upp hållbarhetsarbetet.

Affärsområden och avdelningar

Varje affärsområde och avdelning ansvarar för att integrera hållbarhet i verksamheten.

Fokusområden och inriktning

Med utgångspunkt i de möjligheter bolaget har att bidra till en positiv samhällsutveckling samt i de krav intressenter och lagstiftare ställer, har ledningsgruppen under året genomfört ett arbete för att fastställa bolagets långsiktiga målområden för en hållbar utveckling. Agenda 2030 och de globala målen, nationella och regionala mål samt etablerade standarder på hållbarhetsområdet har utgjort inriktningen för arbetet och omfattande intressentdialoger med kunder, samarbetspartners, leverantörer, medarbetare, ledningsgrupp och styrelse har genomförts.

Arbetet mynnade ut i 6 väsentlighetsområden vilka ska ligga till grund för bolagets hållbarhetsarbete. Genomförd riskanalys av områdena resulterade i att två av dem gavs prioriterad status i arbetet framåt; Hållbart erbjudande samt Klimatanpassning och minskad klimatpåverkan. Områdena redogörs för nedan.

Under 2020 kommer bolaget arbeta vidare med att kartlägga väsentliga hållbarhetsrisker kopplade till verksamheten.

Tabell 8 – väsentlighetsområden för hållbarhet

Hållbart erbjudande	
Agenda 2030 mål	3, 8, 10, 11, 12, 13
Huvudsakligt lagområde	Sociala förhållanden
Styrdokument	Hållbarhetspolicy
Klimatanpassning och minskad klimatpåverkan	
Agenda 2030 mål	11, 12, 13
Huvudsakligt lagområde	Miljö
Styrdokument	Hållbarhetspolicy
Attraktiv arbetsgivare	
Agenda 2030 mål	3, 8, 10
Huvudsakligt lagområde	Personal
Styrdokument	Hållbarhetspolicy HR Policy Riktlinje mot kränkande särbehandling Riktlinje för intern kommunikation
Etik och företagskultur	
Agenda 2030 mål	10, 16
Huvudsakligt lagområde	Antikorruption
Styrdokument	Hållbarhetspolicy Säkerhetspolicy Policy för behandling av personuppgifter Riktlinje hantering av sekretess Riktlinje mot otillåtna förmåner Uppförandekod för medarbetare Riktlinje hantering av intressekonflikter
Ansvar i kapitalförvaltning och leverantörsled	
Agenda 2030 mål	8, 10, 12, 13, 16
Huvudsakligt lagområde	Mänskliga rättigheter Miljö Antikorruption
Styrdokument	Hållbarhetspolicy Uppförandekod för leverantörer Policy för inköp Placeringspolicy
Lokalt samhällsengagemang	
Agenda 2030 mål	3, 8, 10, 11, 12
Huvudsakligt lagområde	Sociala förhållanden
Styrdokument	Riktlinje för sponsring

Hållbart erbjudande

I enlighet med Hållbarhetspolicyn ska bolagets samtliga erbjudanden bidra till trygghet och möjligheter i östgötarnas vardag. Detta innebär att tjänster och produkter ska utformas med omtanke om människor, samhälle samt miljö och att de ska underlätta för kunderna att göra medvetna val. Vidare ska bolaget dela med sig av kunskap för att öka förståelsen för vad en hållbar ekonomi innebär samt för att göra finansiella tjänster mer tillgängliga.

Under 2019 har det bland annat genomförts 1 100 besiktningar hos kunder. Besiktningarnas syfte är att undersöka huruvida kunden är korrekt försäkrad, konstatera eventuella risker hos kunden samt dela med sig av skadeförebyggande information gällande brand och vatten. Det har även anordnats ett antal kunskapssträffar för ungdomar mellan 18-23 år i länet under vilka försäkrings- och trafiksäkerhetsinformation presenterats.

Under 2019 formulerades det strategiska målet att andelen skadedrabbade kunder ska minska med två procentenheter till 15 procent till och med 2025. Kommande år ska ett strategiskt mål för ökad finansiell förståelse fastställas och strategier för hur dessa mål ska uppnås framtas.

Klimatanpassning och minskad klimatpåverkan

Länsförsäkringar Östgöta tar ansvar för dess klimat- och miljöpåverkan genom hela värdekedjan och arbetar aktivt för att möta effekterna av klimatförändringar.

Hållbarhetspolicyn anger att bolaget ska arbeta för att minska negativ klimatpåverkan från egen verksamhet och detta görs exempelvis genom att väga in klimataspekter vid möten och tjänsteresor, energianvändning samt vid inköp av varor och tjänster.

Vid skadereglering och i försäkringsverksamheten beaktas klimatperspektivet och ökad resurseffektivitet samt cirkularitet eftersträvas. Detta exempelvis genom val av material i samband med skadereglering. I samarbete med bolagets avtalsverkstäder fortsatte arbetet med att öka andelen begagnade reservdelar som används vid reparationer. Vid årets utgång uppgick andelen till 12,80 procent.

Under året har bolagets ansvarige för naturskador påbörjat samtal med kommuner och Länsstyrelsen kring samarbete för att möta klimatförändringar samt anslutit till älvgruppen för Motala Ström. Därutöver deltar Länsförsäkringar Östgöta i regionala initiativ för klimatanpassning av Östergötland.

Beslut har tagits om att bolaget ska vara klimatneutralt från och med 2025. En åtgärdsplan innehållandes reduktionsmål kommer att arbetas fram under kommande år.

Klimatbokslut

Genom ett miljöledningssystem, baserat på ISO 14001, samlas uppgifter in om verksamhetens negativa inverkan på miljön. Under 2018 uppgick den negativa miljöpåverkan till 239 (254) ton koldioxid vilket orsakades av energiförbrukningen från arbetsytor, tjänsteresor och pappersanvändning. Bolaget har fastställt ett mål om att reducera de totala koldioxidemissionerna med sex procent till 2019, jämfört med 2016 års nivå. Under 2016 uppgick emissionerna sammantaget till 261 ton. De totala koldioxidemissionerna minskade med 8 procent mellan åren 2016 och 2018. Under 2019 har koldioxidutsläppen dock ökat med 13 procent främst beroende på att bolagets fjärrvärmelieferantör haft en utifrån hållbarhetssynpunkt

ofördelaktig bränslemix som har gett en hög emissionsfaktor.

Utsläppen beräknas enligt GHG-protokollet som är en internationell standard för mätning och rapportering av växthusgasutsläpp. Scope 1 består av direkta utsläpp, exempelvis från resor med företagsegna bilar. Scope 2 består av indirekta utsläpp vilka exempelvis kommer från uppvärmningen av kontorslokaler. Övriga indirekta utsläpp, Scope 3, inkluderar utsläpp från pappersförbrukningen och tjänsteresor genomförda i privatägda bilar.

Som ett led i arbetet med att reducera verksamhetens koldioxidemissioner finns solceller installerade på huvudkontoret i Linköping samt på bolagets fastighet i Norrköping. Den sammanlagda elproduktionen under 2019 uppgick till cirka 97 (86) MWh. Det har även sedan 2005 funnits ett mål att minska förbrukningen av energi i bolagets fastigheter. Målet har varit att under perioden 2005 till och med 2020 minska den totala mängden köpt energi med 15 procent. Vid utgången av 2019 låg minskningen på 17 procent.

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarnas kompetens och bemötande lägger grunden för verksamhetens värdeskapande. Hållbarhetspolicyn fastställer att bolaget ska vara en utvecklande arbetsplats som präglas av god arbetsmiljö, hälsa och delaktighet. Länsförsäkringar Östgöta värdesätter mångfald och arbetar aktivt med inkludering samt likabehandling. Det råder nolltolerans mot alla former av diskriminering och kränkande särbehandling vilket anges i Riktlinjen mot kränkande särbehandling. I enlighet med HR Policyn ska bolaget därtill verka för en arbetsmiljö som förebygger fysisk och psykisk ohälsa.

Under det gångna året fortsatte arbetet med att implementera bolagets mångfalds- och inkluderingsstrategi vilken syftar till att verksamheten ska arbeta för ökad mångfald och inkludering. Bland annat anordnades en medarbetarträff rörande ämnet interkulturell kommunikation med påföljande workshop för medarbetare som jobbar i kundmötet. Därutöver har en intern nollmätning bland samtliga medarbetare genomförts för att kartlägga kännedom och attityder kring mångfald och inkludering.

En avgörande del i styrningen av hållbarhetsarbetet är medarbetarnas tillgång till information, kunskap och dialog angående verksamhetens inriktning och mål. Under 2019 genomförde samtliga chefer i verksamheten en utbildning i kommunikativt ledarskap och nya kommunikationsprinciper togs fram vilka regleras i Riktlinje för intern kommunikation.

Vidare utnämndes under året en grupp medarbetare till så kallade hälsoinspiratörer och tillsammans arbetade de fram en ny inriktning och målsättning för de hälsofrämjande insatserna för anställda.

Medarbetarstatistik

Länsförsäkringar Östgöta har, omräknat till helårsanställda, 351 (345) tjänstemän, varav 55 (56) procent kvinnor och 45 (44) procent män. Medelåldern uppgår till 42 (43) år. Av bolagets 41 ledare är 39 (42) procent kvinnor och 61 (58) procent män.

Bemänningsbehovet var stort under året och totalt nyrekryterades 52 (41) tillsvidareanställda. Den interna rörligheten har ökat under de senaste åren, så även under 2019. Detta skapar möjligheter för medarbetare som vill utvecklas och gå vidare i sin karriär inom bolaget eller

inom LF-gruppen. Alla lediga tjänster utannonseras internt och vid behov externt.

Arbetsmiljö

Alla medarbetare erbjuds ett friskvårdsbidrag för att kunna träna och motionera. Sjukfrånvaron under 2019 uppgick till 4,9 (4,3) procent. Alla medarbetare som vill har en sjukvårdsförsäkring som ger snabb tillgång till privat vård. I försäkringen ingår även sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd samt förebyggande hälsotjänster. Både hälsa och prestation följs upp kontinuerligt mellan chef och medarbetare. Dialog med medarbetarna sker också via en årlig medarbetarundersökning.

Etik och företagskultur

Det anges i Hållbarhetspolicyn att kulturen och arbetssättet på bolaget ska karaktäriseras av öppenhet, transparens samt ansvarstagande. Länsförsäkringar Östgöta följer de lagar och regler som verksamheten omfattas av samt eftersträvar att vara ett etiskt föredöme i relationen till dess intressenter.

Nolltolerans mot alla former av korruption, penningtvätt och finansiering av terrorism råder och i Riktlinje mot otillåtna förmåner fastläggs att det inte är tillåtet för medarbetare eller styrelse att ta emot gåvor eller låta sig bjudas på någonting vars värde skulle kunna väcka misstanke om att syftet är att främja tredje mans intresse. I Riktlinje för hantering av sekretess beskrivs hur medarbetare ska agera för att säkerställa en väl fungerande hantering av sekretess inom Länsförsäkringar Östgöta samt för att förhindra spridning av uppgifter om bolaget eller dess kunder till obehöriga. Vidare regleras i uppförandekoden vad som förväntas av medarbetare i uppförandefrågor. Koden berör områden såsom informationssäkerhet, inköp, hantering av intressekonflikter och klagomålshantering.

Samtliga medarbetare genomgår årligen dels en utbildning i Uppförandekoden dels i GDPR. Chefer följer upp att medarbetare känner till och förstår innebörden av koden under genomgång av målkontrakt. De medarbetare som arbetar inom bank genomför därutöver årligen en utbildning i penningtvätt samt sekretess. Penningtvättslagen (2017:630) ställer tydliga krav på bolaget vad gäller kännedom om bankens kunder och deras bankaffärer. Banken måste ha förståelse för syftet med affärsförhållandet och för de transaktioner kunderna vill genomföra. För att uppfylla dessa krav ställer bank-medarbetare särskilda frågor till såväl nyblivna som existerande kunder i banken vid exempelvis transaktioner som uppfattas som ovanliga. Genom att ställa dessa frågor kan penningtvätt samt finansiering av terrorism upptäckas och rapporteras.

För att motverka förekomsten av intressekonflikter och jäv gör företagsledningen en årlig intressekonfliktsanalys. Bolaget har därtill fastställt en process för incidenthantering. Samtliga medarbetare är skyldiga att rapportera oönskade händelser i syfte att avhjälpa strukturella fel i verksamheten och på så sätt öka skyddet för kunder. Vidare har bolaget en visselblåsarrutin tillgänglig för i syfte att motverka brott i verksamheten. Inom ramen för denna ges medarbetare möjlighet att anmäla sina iakttagelser direkt till compliancefunktionen.

Ansvar i kapitalförvaltningen

Det anges i bolagets Placeringspolicy att Länsförsäkringar Östgötas utgångspunkt är att företag vilka arbetar integrerat med hållbarhetsfrågor i sin verksamhet skapar bättre förutsättningar för sin långsiktiga utveckling.

Hållbarhetsfrågor ska därför också utgöra en del av investeringsprocessen.

Bolaget tillämpar exkludering gällande de direktägda placeringstillgångarna vilket innebär att företag som ingår på den uteslutningslista LFAB upprättat exkluderas ur portföljen. Listan baseras på Global Ethical Standard (GES) och utgörs av företag kopplade till kränkningar av internationella konventioner för vilka dialog ej nått önskvärt resultat, företag kopplade till kontroversiella vapen, kolgruve- och energibolag med mer än 20 procent av omsättningen från kol, företag med mer än fem procent av omsättningen från utvinning av olja från oljesand, tobaksföretag med mer än fem procent av omsättningen från tobaksproduktion. Kontroll av de direktägda tillgångarna gentemot listan sker regelbundet samt vid nyinvestering. Gällande de indirekt ägda placerings-tillgångarna, såsom fonder, ställer bolaget krav på att externa förvaltare tillämpar ett strukturerat hållbarhets-arbete.

Tabell 9 – uteslutna bolag

Uteslutna bolag	2019	2018
Kärnvapen	28	23
Mänskliga rättigheter	9	7
Kontroversiella vapen	11	4
Miljö	1	2
Arbetsrätt	1	1
Kolgruve- och energibolag	173	
Utvinning från oljesand	10	
Tobaksproduktion	16	
Totalt	249	37

Tabell 10 – innehav gröna obligationer genom femårigt glidande medelvärde totala räntebärande portföljen

%	2019	2018
Andel gröna obligationer	13,5	7,9

Under året har ett avtal tecknats med LFAB gällande påverkansarbete. LFAB ska företräda Länsförsäkringar Östgöta gentemot ett antal företag som ingår i bolagets portfölj, inom ramen för olika hållbarhetsteman och utvalda initiativ. Påverkansarbetet som LFAB utför sker i sin tur via såväl inhemska som internationella samarbeten.

Nedan presenteras två utsläppsmått för den noterade aktieportföljen. Beräkningarna baseras på senast tillgänglig data från finanssystemet Bloomberg. Utsläppsdata har kunnat inhämtas för 63 procent av innehaven.

1. Koldioxidavtryck i enlighet med Svensk Försäkrings rekommendation. Bolagets ägarandel av innehavens absoluta utsläpp av koldioxidkvivalenter (Scope 1 och 2 enligt GHG-protokollet) mätt i ton relateras till ägarandelen av innehavens intäkter i miljoner kronor.

2. Koldioxidintensitet, viktat medeltal, i enlighet med TCFD:s (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) rekommendation. Innehavens andel av portföljen multipliceras med respektive innehav koldioxidavtryck mätt i ton koldioxidkvivalenter och sedan summeras dessa.

Tabell 11 – Utsläppsmått noterade aktieportföljen

Ton CO2e	2019	2018
Koldioxidavtryck	11,10	15,73
Viktad koldioxidintensitet	6,11	7,68

Ansvar i leverantörsled

I bolagets Uppförandekod för leverantörer anges att Länsförsäkringar Östgöta förväntar sig att dess leverantörer och samarbetspartners respekterar internationellt erkända konventioner inom områden såsom miljö, mänskliga rättigheter samt arbetsmiljöfrågor. Uppförandekoden grundar sig på FN:s Global Compact. Det fastläggs vidare i Hållbarhetspolicyn att bolaget ska ta ansvar för dess leverantörskedjor samt verka för hållbara inköp och upphandlingar. Aktiva dialoger med leverantörer och samarbetspartners, för att identifiera och hantera risker samt främja värdeskapande samarbeten, ska föras.

Arbetet med att implementera Uppförandekoden för leverantörer, vilken infördes i slutet av 2018, har fortsatt under året och vid utgången av 2019 hade 20 procent av verksamhetens leverantörer undertecknat koden. Koden adderas som bilaga till varje leverantörsavtal och samtliga medarbetare som tecknar någon form av leverantörsavtal ska ha kännedom om innehållet i koden. Under kommande år kommer ett arbete utföras med att skapa rutiner för uppföljning av kodens efterlevnad bland leverantörer.

Bolaget har formulerat ett mål om att 50 procent av dess leverantörer ska ha undertecknat uppförandekoden vid slutet av 2020.

Lokalt samhällsengagemang

Genom stark lokal närvaro och engagemang gör bolaget skillnad och bidrar till ett tryggare Östergötland. I bolagets Riktlinje för sponsring fastställs att arbetet med detta ska bidra till samhällsnytta för östgötarna. Satsningar med fokus på barn och unga ska prioriteras och bolaget ska eftersträva att fördela resurserna jämförbart och jämlikt. Via Länsförsäkringars forskningsfond investerar bolaget i forskning inom områden som är viktiga för östgötarnas framtid.

Under året har bolaget, genom ekonomiska bidrag, stöttat ett stort antal föreningar och verksamheter som på olika sätt är viktiga för ett levande, inkluderande samt växande Östergötland. Innan Länsförsäkringar Östgöta påbörjar eller förnyar ett sponsringsavtal med en förening kräver bolaget att föreningen tar in ett begränsat utdrag ur belastningsregistret för föreningens anställda eller de som har uppdrag för föreningen och har direktkontakt med barn. Vid utgången av 2019 hade 50 föreningar skrivit under kravet och framlagt utdrag. Bolagets sponsring jämställdhetscertifierades under året via stiftelsen FairPay. Stiftelsen arbetar för att alla människor ska få idrotta på lika villkor.

Utöver detta har bolaget bland annat skänkt en svävare till Sjärräddningssällskapet vilken ska utgå ifrån Motala samt delat ut Östgötapriset. Priset uppmärksammar initiativ som bidrar till trygghet i länet och tre pristagare delade på prissumman om 175 000 kronor. Totalt stöttades trygghetsinitiativ runt om i Östergötland under det gångna året med 295 000 kr i form av gåvor.

Beslut har tagits att bolagets sponsring till ungdomsidrott skall fördelas jämförbart till 2021.

Kriskommittén

Bolagets ledningsgrupp ansvarar för det strategiska krisarbetet. Ledningsgruppen har en krishanteringsgrupp till sitt förfogande, som ansvarar för det operativa krisarbetet. Genom kontinuitetsplaner och beredskapsplaner ska bolagets affärskritiska processer fortsätta på en godtagbar nivå tills verksamheten går att återställa till ett normalt läge. Krishanteringsgruppen har under 2019 genomfört en repetitionsutbildning i stabsmetodik och en större krisövning planeras att äga rum i början av 2020 i syfte att testa beredskapsplaner, kontinuitetsplaner och att öva stabsmetodik.

Dotterbolag

Länsförsäkringar Östgöta har ett helägt dotterbolag Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB som äger aktier i Fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Östgöta (522001-1224) och Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB (556666-1111).

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att 3 803 Mkr balanseras i ny räkning.

Tabell 12 -vinstdisposition

Vinstdisposition	
	2019
Årets resultat i moderbolaget	749 Mkr
Jämte balanserade vinstmedel om	3 054 Mkr
Summa	3 803 Mkr

Femårsöversikt för koncernen (tkr)

Resultat	2019	2018	2017	2016	2015
Premieintäkt	1 516 832	1 463 210	1 386 054	1 327 276	1 260 685
Premieinkomst	1 542 301	1 489 666	1 427 794	1 345 808	1 287 064
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	31 609	27 615	21 221	28 059	11 147
Försäkringsersättningar	-1 148 284	-1 092 058	-998 794	-964 404	-897 957
Återbäring och rabatter	-302 451	2 618	-237 563	-226 052	-206 533
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-201 222	116 486	-80 557	-126 725	-82 167
Årets resultat	846 721	415 309	479 972	385 924	262 986
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar (värderade till verkligt värde)	9 560 843	8 281 384	7 874 426	7 304 733	6 746 182
Försäkringstekniska avsättningar	3 302 879	2 909 911	3 004 032	2 859 720	2 709 628
Konsolideringskapital	7 061 471	5 982 843	5 576 806	4 986 851	4 520 657
Kapitalbas *	-	-	-	-	4 420 576
Erforderlig solvensmarginal *	-	-	-	-	248 729
Konsolideringsgrad	458%	402%	391%	371%	351%
Solvensrelaterade uppgifter					
Kapitalbas, primärkapital	6 750 770	5 816 882	5 339 350	5 007 109	-
Minimikapital	709 034	523 108	570 018	498 605	-
Solvenskapitalkrav	2 836 134	2 092 430	2 280 071	1 994 419	-
Nyckeltal					
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen (efter avgiven återförsäkring)					
Skadeprocent	76%	75%	72%	73%	71%
Driftskostnadsprocent	19%	19%	18%	21%	19%
Totalkostnadsprocent	95%	94%	90%	94%	91%
Totalavkastning	15%	4,4%	9,1%	9,3%	6,5%
Övrigt					
Driftskostnad för egen räkning	-291 459	-279 146	-244 817	-281 056	-245 337
Återstående kapitalavkastning	1 190 532	304 985	633 147	592 721	386 477
Resultat förmedlad liv-, bank- och fondaffär	20 869	30 711	30 172	-1 967	12 451
Resultat före skatt	1 010 179	452 182	582 762	464 029	316 761

För definitioner hänvisas till avsnittet "Ord och uttryck"

* Värden avser moderbolaget. Från och med 2016 redovisas Solvensrelaterade uppgifter enligt Solvens2-regelverket.

Resultaträkning för koncernen (tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2019	2018
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	1-2		
Premieinkomst	3	1 640 937	1 587 580
Premier för avgiven återförsäkring	3	-98 636	-97 914
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-25 469	-26 456
		1 516 832	1 463 210
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	31 609	27 615
Övriga tekniska kostnader	7	-7 468	-5 754
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	5		
Före avgiven återförsäkring		-1 097 526	-1 036 820
Återförsäkrares andel		14 586	60 341
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-97 402	-47 893
Återförsäkrares andel		32 059	-67 685
		-1 148 284	-1 092 058
Återbäring och rabatter	8	-302 451	2 618
Driftskostnader	6, 33-36	-291 459	-279 146
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-201 222	116 486
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-201 222	116 486
Kapitalavkastning, intäkter	9	352 012	377 888
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	976 176	189 983
Kapitalavkastning, kostnader	9	-101 998	-112 554
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-4 049	-122 717
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	4	-31 609	-27 615
Intäkter förmedlad livaffär		52 592	51 734
Kostnader förmedlad livaffär		-42 371	-41 579
Resultat livaffär		10 221	10 155
Intäkter förmedlad bank- och fondaffär		181 166	174 088
Kostnader förmedlad bank- och fondaffär		-170 518	-153 532
Resultat bank- och fondaffär		10 648	20 556
Resultat före skatt		1 010 179	452 182
Skatt på årets resultat	11	-163 458	-36 873
Årets resultat		846 721	415 309

Resultaträkning för moderbolaget (tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2019	2018
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	1-2		
Premieinkomst	3	1 640 937	1 587 580
Premier för avgiven återförsäkring	3	-98 636	-97 914
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-25 469	-26 456
		1 516 832	1 463 210
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	31 609	27 615
Övriga tekniska kostnader	7	-7 468	-5 754
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	5		
Före avgiven återförsäkring		-1 097 526	-1 036 820
Återförsäkrarens andel		14 586	60 341
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-97 402	-47 893
Återförsäkrarens andel		32 059	-67 685
		-1 148 284	-1 092 058
Återbäring och rabatter	8	-302 451	2 618
Driftskostnader	6, 33-36	-286 746	-270 501
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-196 509	125 131
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-196 509	125 131
Kapitalavkastning, intäkter	9	352 012	385 568
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	846 272	67 100
Kapitalavkastning, kostnader	9	-102 781	-115 173
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-4 049	-122 717
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	4	-31 609	-27 615
Intäkter förmedlad livaffär		52 592	51 734
Kostnader förmedlad livaffär		-42 152	-41 579
Resultat livaffär		10 441	10 155
Intäkter förmedlad bank- och fondaffär		181 166	174 088
Kostnader förmedlad bank- och fondaffär		-168 947	-153 532
Resultat bank- och fondaffär		12 219	20 556
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		885 996	343 006
Bokslutsdispositioner			
Förändring av säkerhetsreserv		0	-43 077
Förändring av periodiseringsfond		59 126	-74 000
Bokslutsdispositioner	10	59 126	-117 077
Resultat före skatt		945 123	225 928
Skatt på årets resultat	11	-195 924	-15 732
Årets resultat		749 198	210 196

Rapport över totalresultat (tkr)

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR KONCERNEN

1 januari - 31 december

	2019	2018
Årets resultat	846 721	415 309
Övrigt totalresultat		
Årets omvärdering av rörelsefastighet	63 713	7 008
Årets omvärdering av leasingavtal	-330	
Skatt	-13 564	-1 542
Årets övrigt totalresultat	49 819	5 466
Årets totalresultat	896 540	420 775

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR MODERBOLAGET

1 januari - 31 december

	2019	2018
Årets resultat	749 198	210 196
Övrigt totalresultat	-	-
Årets övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	749 198	210 196

Resultatanalys för moderbolaget (tkr)

2019

	Sjuk- och olycksfall	Hem och villa	Företag o fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring	Totalt
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat								
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	76 360	360 056	373 360	426 583	205 442	1 441 801	75 031	1 516 832
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	1 945	1 848	2 738	1 689	14 079	22 299	9 310	31 609
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-81 838	-252 979	-253 525	-352 371	-166 107	-1 106 819	-41 465	-1 148 284
Driftskostnader	-17 805	-66 925	-105 798	-64 212	-31 229	-285 969	-777	-286 746
Övriga tekniska kostnader					-7 468	-7 468		-7 468
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före rabatter och återbäring	-21 338	42 000	16 775	11 689	14 717	63 843	42 099	105 942
Återbäring och rabatter (efter återförsäkring)	-16 342	-75 832	-82 428	-86 496	-41 352	-302 451		-302 451
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-37 680	-33 832	-65 653	-74 807	-26 635	-238 608	42 099	-196 509
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat fg år	9 731	28 374	-12 697	42 645	-485	67 568	57 563	125 131
Avvecklingsresultat:								
Bruttoresultat	9 843	22 257	9 468	-14 988	57 628	84 207	77 156	161 363
Återförsäkrarens andel		-163	3 597		-2 925	510		510
Nettoresultat	9 843	22 094	13 066	-14 988	54 703	84 717	77 156	161 873
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Ej intjänade premier o kvardröjande risker	37 659	182 840	155 765	200 732	95 948	672 944	13 421	686 366
Oreglerade skador	303 449	134 825	311 681	81 393	1 123 615	1 954 964	806 289	2 761 254
Återbäring och rabatter	16 031	74 933	85 927	86 894	42 215	306 000		306 000
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	357 139	392 598	553 374	369 019	1 261 779	2 933 909	819 711	3 753 619
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar								
Oreglerade skador	213	2 953	52 153	820	394 600	450 740		450 740
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	213	2 953	52 153	820	394 600	450 740		450 740
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)								
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	81 640	381 604	437 595	442 517	214 985	1 558 342	82 595	1 640 937
Premier för avgiven återförsäkring	-2 356	-16 166	-57 038	-11 556	-11 520	-98 636		-98 636
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-2 924	-5 383	-7 197	-4 378	1 977	-17 905	-7 564	-25 469
Summa premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	76 360	360 056	373 360	426 583	205 442	1 441 801	75 031	1 516 832
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)								
Utbetalda försäkringsersättningar								
Före avgiven återförsäkring	-47 358	-245 318	-279 993	-328 270	-125 332	-1 026 272	-71 254	-1 097 526
Återförsäkrarens andel		106	6 223	690	7 568	14 586		14 586
Förändring i avsättning för oreglerade skador								
Före avgiven återförsäkring	-33 252	-10 497	-21 102	-24 491	-37 850	-127 192	29 790	-97 402
Återförsäkrarens andel	-1 228	2 731	41 348	-300	-10 492	32 059		32 059
Summa försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-81 838	-252 979	-253 525	-352 371	-166 107	-1 106 819	-41 465	-1 148 284

Balansräkning för koncernen (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2019-12-31	2018-12-31
	1-2		
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	12	10 608	12 730
		10 608	12 730
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	13	1 362 050	1 226 150
Aktier och andelar	15, 17	5 898 760	4 963 505
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16-17	2 300 033	2 091 729
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	336	918
		9 561 179	8 282 302
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	26	450 740	418 682
Fordringar			
Övriga fordringar avseende direkt försäkring	18	439 785	431 962
Fordringar avseende återförsäkring		9 416	47 239
Övriga fordringar		171 453	118 587
		620 654	597 789
Andra tillgångar			
Rörelsefastigheter	13	237 485	123 000
Materiella anläggningstillgångar	19	20 359	15 393
Aktuell skattefordran		16 803	-
Likvida medel	20, 37	236 663	135 195
		511 309	273 588
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	21	14 316	11 720
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	15 014	15 863
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	5 287	8 485
		34 617	36 068
Summa tillgångar		11 189 108	9 621 158
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital	24		
Andra fonder		1 230 332	1 273 388
Reserver		82 320	27 624
Balanserad vinst inklusive årets resultat		4 653 823	3 763 703
		5 966 476	5 064 715
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	25	686 366	660 897
Oreglerade skador	26	2 761 254	2 663 851
Återbäring och rabatter		306 000	3 845
		3 753 620	3 328 593
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Uppskjuten skatteskuld	11	1 094 995	918 128
Aktuell skatteskuld			14 186
Pensioner	30		765
		1 094 995	933 079
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		191 822	193 309
Skulder avseende återförsäkring		14 507	32 053
Övriga skulder	27	113 357	24 136
		319 686	249 498
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	54 330	45 273
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		11 189 108	9 621 158

Balansräkning för moderbolaget (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2019-12-31	2018-12-31
Immateriella tillgångar	12	10 608	12 730
		10 608	12 730
Placeringsstillgångar			
Byggnader och mark	13	1 550 050	1 349 150
Placeringar i koncern- och intresseföretag	14	139 640	139 640
Aktier och andelar	15, 17	4 890 597	4 142 927
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16-17	2 300 033	2 091 729
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	336	918
		8 880 656	7 724 363
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	26	450 740	418 682
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	18	439 785	431 962
Fordringar avseende återförsäkring		9 416	47 239
Övriga fordringar		196 799	143 933
		646 001	623 135
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	19	16 268	15 393
Aktuell skattefordran		16 803	
Kassa och bank	20, 37	236 552	135 084
		269 623	150 477
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	21	14 316	11 720
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	15 014	15 863
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	8 219	8 485
		37 549	36 068
Summa tillgångar		10 295 177	8 965 455

Balansräkning för moderbolaget (tkr)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital	24		
Reservfond / Bundna fonder		32 600	32 600
Uppskrivningsfond		78 728	78 728
Balanserad vinst		3 053 823	2 843 627
Årets resultat		749 198	210 196
		3 914 349	3 165 151
Obeskattade reserver	10	1 531 626	1 590 752
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	25	686 366	660 897
Oreglerade skador	26	2 761 254	2 663 851
Återbäring och rabatter		306 000	3 845
		3 753 620	3 328 593
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Uppskjuten skatteskuld	11	766 022	571 237
Aktuell skatteskuld		-	14 186
Pensioner	30	-	765
		766 022	586 188
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		191 822	193 309
Skulder avseende återförsäkring		14 507	32 053
Övriga skulder	27	68 901	24 136
		275 230	249 498
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	54 330	45 273
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		10 295 177	8 965 455

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen

	Omvärderings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2018-01-01	22 157	4 621 782	4 643 939
Justerat eget kapital 2018-01-01	22 157	4 621 782	4 643 939
Årets totalresultat			
Årets resultat		415 309	415 309
Årets övrigt totalresultat	5 466	-	5 466
Årets totalresultat	5 466	415 309	420 775
Utgående eget kapital 2018-12-31	27 624	5 037 092	5 064 715
Ingående eget kapital 2019-01-01	27 624	5 037 092	5 064 717
Årets totalresultat			
Årets resultat		846 721	846 721
Årets övrigt totalresultat	49 819	-	49 819
Årets totalresultat	49 819	846 721	896 540
Utgående eget kapital 2019-12-31	77 444	5 883 813	5 961 256

Moderbolaget

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		
	Reservfond / Bundna fonder	Upp- skrivnings- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2018-01-01	32 600	78 728	2 517 233	326 394	2 954 955
Justerat eget kapital 2018-01-01	32 600	78 728	2 517 233	326 394	2 954 955
Årets resultat				210 196	210 196
Årets övrigt totalresultat				-	-
Årets totalresultat	0	0	0	210 196	210 196
Vinstdisposition			326 394	-326 394	0
Utgående eget kapital 2018-12-31	32 600	78 728	2 843 627	210 196	3 165 151
Ingående eget kapital 2019-01-01	32 600	78 728	2 843 627	210 196	3 165 151
Årets resultat				749 198	749 198
Årets övrigt totalresultat				-	-
Årets totalresultat	0	0	0	749 198	749 198
Vinstdisposition			210 196	-210 196	0
Utgående eget kapital 2019-12-31	32 600	78 728	3 053 823	749 198	3 914 349

Kassaflödesanalys (direkt metod, tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Not 37				
Den löpande verksamheten				
Premiebetalningar	1 615 168	1 572 565	1 615 168	1 572 565
Premieutbetalningar till återförsäkrare	-60 991	-67 831	-60 991	-67 831
Skadeutbetalningar	-910 690	-887 604	-910 690	-887 604
Skadeinbetalningar från återförsäkrare	14 586	60 341	14 586	60 341
Driftsutgifter	-513 809	-582 403	-513 809	-582 403
Utbetalning av återbäring	0	-237 382	0	-237 382
Övriga in- och utbetalningar	173 747	171 142	173 747	171 142
Betald skatt	-52 138	-29 435	-52 138	-29 435
Kassaflöde från den löpande verksamheten	265 873	-607	265 873	-607
Investeringsverksamheten				
Investeringar i:				
- aktier och andelar	-574 551	-562 757	-574 551	-562 757
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1 121 456	-541 086	-1 121 456	-541 086
Försäljning av:				
- aktier och andelar	620 469	577 677	620 469	577 677
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	724 124	350 099	724 124	350 099
Investeringar i materiella tillgångar	-8 290	-3 452	-8 290	-3 452
Försäljning av materiella tillgångar	0	833	0	833
Övrigt ¹	195 299	118 055	195 299	127 422
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-164 406	-60 632	-164 406	-51 265
Årets kassaflöde	101 467	-61 240	101 467	-51 873
Likvida medel vid periodens början	135 195	196 435	135 084	186 957
Likvida medel vid periodens slut	236 663	135 195	236 552	135 084
¹ Varav				
Kassaflöde dotterbolag		-9 367		
Räntebetalningar	48 828	38 410	48 828	38 410
Ränteutbetalningar	-2 393	-2 151	-2 393	-2 151
Erhållna utdelningar	148 864	91 162	148 864	91 162
Summa	195 299	118 055	195 299	127 422

Noter och kommentarer

Nedanstående noter avser både koncernen och moderbolaget om inget annat anges.

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänna förutsättningar

Bolagsinformation

Årsredovisningen avges per den 31 december 2019 och avser Länsförsäkringar Östgöta som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Linköping. Adressen till huvudkontoret är Platensgatan 11, Linköping och organisationsnumret är 522001-1224. Redovisningen avser verksamhetsåret 2019. Den finansiella rapporten blir föremål för fastställelse på bolagets årsstämma den 26 mars 2020. I denna not beskrivs koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, undantaget de avvikelser som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper". I de efterföljande noterna redovisas samma siffror för koncern och moderbolag om inget annat anges.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats. Tillämpliga delar i Finansinspektionens föreskrifter om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12, har även tillämpats i koncernredovisningen.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 26 februari 2020.

Lagbegränsad IFRS och RFR 2 har tillämpats vid upprättandet av moderbolagets resultat och balansräkning.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att försäkringsbolagets ledning gör bedömningar, uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden antas vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan senare komma att avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Försäkringsbolagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, undantaget vissa finansiella tillgångar och skulder vilka värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade antingen som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet eller som finansiella tillgångar som kan säljas samt finansiella skulder i fondförsäkringar. Även fastigheter är värderade till verkligt värde.

Anläggningstillgångar och avyttringsgrupper som innehas för försäljning redovisas, med vissa undantag, från och med klassificeringen som sådana tillgångar, till det lägsta av det vid omklassificeringstidpunkten redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt resultatet från bolagets bank- och livverksamhet. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar. Realiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom Eget fritt kapital.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Som kalkylränta används avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringstekniska skulder. De försäkringstekniska avsättningarna är till 75 procent placerade i en bred ränteportfölj och till 25 procent i egna fastigheter. Kalkylräntan för 2019 redovisas till 0,6 (0,6) procent.

Bolagets försäkringstekniska avsättningar i den direkta affären avseende trafik- och olycksfallsförsäkring diskonteras. Genom diskonteringen nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från trafik- och olycksfallsreserven till balansdagen. Skillnaden i värde mellan diskonterad och ej diskonterad avsättning av reserverna uppgår vid balansdagen till 12,7 Mkr. Den räntesats som används vid diskonteringen av trafikreserven är baserad på medelvärdet av räntan på sjuåriga svenska statsobligationer medan olycksfallsaffären baseras på räntan i en 10 årig statsobligation. För 2019 är räntefoten för trafikaffären 0 (0,2) procent och för olycksfall 0,4 (0,6) procent.

Ändrade redovisningsprinciper

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal har ersatt IAS 17 Leasingavtal och medför framförallt en ändrad redovisning av operationella leasingavtal där koncernen är leasetagare och som enligt IAS 17 redovisades som en leasingkostnad i rapport över resultat. IFRS 16 medför en ändrad redovisning hos leasetagare då samtliga leasingavtal (med vissa lätttnadsregler) ska redovisas i rapport över finansiell ställning som en leaseingskuld för skyldigheten att betala framtida fasta leasingavgifter och en leasingtillgång som ett uttryck för rättigheten att få använda en underliggande tillgång.

Redovisning av leasingavtal hos leasegivare motsvarar i allt väsentligt tidigare gällande principer. Koncernens resultat effekt efter övergången till IFRS 16 blev 0,33 Mkr.

Ändring av IFRS 4 Tillämpning av IFRS 9 Finansiella instrument med IFRS 4 Försäkringsavtal

IFRS 9 Finansiella instrument har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförliga till försäkringsavtal. Sambandet mellan redovisningsstandarderna har medfört att IASB gett ut en förändring av den nuvarande standarden för redovisning av försäkringsavtal, IFRS 4. Förändringen godkändes av EU under 2017.

Förändringen medger två valmöjligheter för försäkringsföretag. Ett alternativ är att företag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet innebär att de försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som under IAS 39 inte var klassificerade till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS 9. Förändringen i nuvarande IFRS 4 har analyserats av bolaget och innebär att företaget skjuter på tillämpningen av IFRS 9 till den tidpunkt IFRS 17 börjar tillämpas.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas IFRS 17 Försäkringsavtal

IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades den 18 maj 2017 och ska ersätta IFRS 4 Försäkringsavtal. Den nya standarden har ännu inte antagits av EU men föreslås träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2022 eller senare. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den nya standarden kommer även att ställa ett utökat krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag.

Under 2019 utkom IASB med ändringsförslag till IFRS 17 som skickades för konsultation i branschen. IASB utreder svaren från konsultationen för att fastställa förändringarna. IASB planerar att utkomma med en uppdaterad standard under 2020.

Finansinspektionen har i december 2019 kommunicerat att de kommer att inleda ett regelprojekt 2020 för att ta bort kravet på att onoterade försäkringsföretag (och tjänstepensionsföretag) ska tillämpa IAS-förordningen (full IFRS) i sin koncernredovisning.

Idag råder det osäkerhet hur stor del av IFRS 17 som kommer att implementeras i svenska föreskrifter för tillämpning av lagbegränsad IFRS. Finansinspektionen kommer att publicera en preliminär tidsplan för FI:s föreskriftsarbete om IFRS 17 efter att International Accounting Standards Board (IASB) har publicerat den omarbetade standarden. Finansinspektionen har tidigare kommunicerat att de överväger även att införa en två-årig implementeringstid av föreskrifterna, vilket innebär att föreskrifterna ska tillämpas senast för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024.

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget AB. Bestämmande inflytande föreligger om Moderbolaget AB har inflytande över investeringsobjektet, är exponerat för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto control föreligger.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion genom vilken koncernen indirekt förvärvat dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapital- eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutans till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Försäkringsbolagets funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas netto i resultaträkningen på raden Kapitalavkastning, intäkter eller raden Kapitalavkastning, kostnader. Se värderingsprinciper i not 1.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Bolaget förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Hyresintäkter

Hyresintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Den sammanlagda kostnaden för lämnade förmåner redovisas som en minskning av hyresintäkterna linjärt över hyresperioden.

Intäkter från fastighetsförsäljning

Intäkt från fastighetsförsäljningar redovisas normalt på tillträdesdagen, såvida risker och förmåner inte övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle. Om risker och förmåner förknippade med tillgången (det vill säga kontrollen över den) övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle än tillträdestidpunkten, intäktsredovisas fastighetsförsäljningen vid denna tidigare tidpunkt. Vid bedömningen av redovisningstidpunkt beaktas vad som avtalats mellan parterna beträffande risker och förmåner samt engagemang i den löpande förvaltningen. Därutöver beaktas omständigheter som kan påverka affärens utgång, vilka ligger utanför säljarens och/eller köparens kontroll. Under 2019 har inga fastighetsförsäljningar genomförts.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörs-skulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för delar av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto.

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument samt derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument, vilka klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen, består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (till exempel courtage) för dessa instrument kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedanstående.

Klassificering av finansiella instrument

Länsförsäkringar Östgöta förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett

tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier, såsom i LFAB, ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde, med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen, ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Östgöta alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen, förutom (i) när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och (ii) när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än de som ingår i koncernen samt obligationer.

Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS 39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar bolaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden som inte används för säkringsredovisning. Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel, omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och om dessa priser representerar

faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt derivat.

De använda värderingsteknikerna för onoterade finansiella tillgångar bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg utsträckning som möjligt. Bolaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Tillgångar värderade med värderingstekniker utgörs i balansräkningen av onoterade aktieinnehav i LFAB, LF Mäklarservice, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, Länsförsäkringsbolagens Franchisesupport, Humlegården Holding, samt andelar i Innovationskapital och SEB Private Equity Opportunity 2, 3 och 4. För en detaljerad beskrivning av de värderingstekniker Länsförsäkringar Östgöta tillämpar, se not 17 Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder.

Värderingen av LF Mäklarservice och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling baseras utifrån utfallet per 2018-12-31. Andelarna i Innovationskapital har värderats med utgångspunkt från resultatet per den 30 juni 2019. Aktierna i LFAB har värderats på basis av delårsbokslutet per den 30 september 2019. Länsförsäkringsbolagens Franchisesupport, Humlegården Holding, samt SEB Private Equity Opportunity 2, 3 och 4 har värderats utifrån respektive resultat per den 31 december 2019.

Av ett totalt finansresultat på 1 298 Mkr uppgick den samlade resultateffekten från finansiella tillgångar och skulder, värderade med hjälp av värderingstekniker till 554 Mkr.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen.

Övriga tillgångar Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den

typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker årligen. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna (enskilda fastigheter eller delar av beståndet), sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen. Omvärdering av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkligt värde är det pris som skulle erhållas vid en försäljning av en tillgång eller den ersättning som skulle erläggas för att överföra en skuld i en normal transaktion mellan marknadsaktörer vid tillfället då värderingen görs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts, av en extern värderingsman, genom en kombinerad tillämpning av ortsprismetod och avkastningsmetod. Uppgifter om verkligt värde stöds av faktiska transaktioner i Linköping och Norrköping. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftsnetton, som successivt marknadsanpassats, samt av det bedömda restvärdet år 5. Restvärdet har bedömts genom en evighetskapitalisering av ett uppskattat marknadsmässigt driftsnetto år 6.

Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter och intäkter från fastighetsförsäljningar redovisas i enlighet med de principer som beskrivs under avsnittet intäktsredovisning.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma bolaget till del och om anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att utgiften uppkommer.

Den fastighet i Linköping där bolaget har kontorslokaler redovisas som rörelsefastighet.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgångar i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och om anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att nyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper för materiella tillgångar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Koncernen tillämpar komponentavskrivning

vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen.

Den beräknade nyttjandeperioden för inventarier, verktyg, installationer och datainventarier är 5 år.

Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

En rörelsefastighet består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad.

Byggnaden består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperioder varierar. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10 – 100 år på dessa komponenter.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på rörelsefastigheten:

- Stomme 100 år
- Markanläggning 50 år
- Tak 40 år
- Fasad 40 år
- Installationer; värme, el, VVS, ventilation m.m. 20 år
- Inre ytskikt, maskinell utrustning m.m. 15 år

Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterbolag prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde. En nedskrivning belastar resultatet.

Leasing

IFRS 16 Leasingavtal har ersatt IAS 17 Leasingavtal och medför framförallt en ändrad redovisning av operationella leasingavtal. Vid ingång av ett avtal bedömer koncernen huruvida avtalet inkluderar leasing. Ett avtal är, eller består av, leasing om avtalet medför att koncernen har en rättighet att kontrollera användningen av en identifierad tillgång under en tidsperiod i utbyte mot ersättning. Koncernen har valt att identifiera leasingkomponenter i koncernens leasingavtal och inte inkludera ickeleasingkomponenter i beräkning av leasingskulden.

Det finns undantag för korttidsleasingavtal och leasing för vilka den underliggandetillgången har ett lågt värde. Koncernen har valt att i rapport över finansiell ställning inte redovisa leasingavtal för vilka den underliggande tillgången har ett lågt värde eller med en leasingperiod (inklusive förlängningsoption vilka koncernen med rimlig säkerhet kan förväntas att utnyttja) som understiger 12 månader respektive avslutas inom 12 månader från den första tillämpningsdagen 1 januari 2019.

Koncernen redovisar sina leasingavtal i rapport över finansiell ställning som en nyttjanderättstillgång och en leasingskuld. Nyttjanderättstillgångar klassificeras som motsvarande underliggande tillgång skulle ha redovisats om den ägdes. Leasingavtal som avser lokalhyra klassificeras som rörelsefastigheter och leasingavtal som avser olika form av utrustning, IT-serverar och bilar klassificeras som materiella tillgångar. Koncernens leasingskulder redovisas i rapport över finansiell ställning som övriga skulder.

Koncernen har tillämpat övergångsmetoden modifierad retroaktiv tillämpning som innebär att jämförande information lämnas i enlighet med IAS 17 och IFRIC 4. Övergången till IFRS 16 innebär att koncernen har redovisat nya tillgångar och skulder för sina operationella

leasingavtal som leasetagare för framförallt lokalhyror och olika form av utrustning, bilar och serverar. Koncernen har vid övergången redovisat nuvärdet av återstående leasingavgifter som leasingskulder till ett belopp om 44,4 Mkr.

Nyttjanderättstillgångar har vid övergången redovisats till ett belopp motsvarande leasingskulder (efter justering för förutbetalda leasingavgifter redovisade 31 december 2018) varför koncernen inte redovisar någon justering av eget kapital i den ingående balansen för 2019. Kostnaderna för koncernens leasingavtal har förändrats då koncernen redovisar avskrivning för nyttjanderättstillgångar och räntekostnader för leasingskulder. Tidigare redovisade koncernen operationell leasingkostnad linjärt över leasingperioden och redovisade tillgångar (förutbetalda leasingavgifter) och skulder (upplupna leasingavgifter) endast i den utsträckning det var en skillnad mellan faktiska leasingavgifter och redovisad kostnad.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med FFFS 2015:12 och IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas antingen som finansiella instrument (lån) eller som serviceavtal. Enligt de kontrakt bolaget tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga försäkringskontrakt i Länsförsäkringar Östgöta har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelse enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäk-

ringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen i skaderesultatet.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker (nivåttillägg). Denna bedömning innefattar bland annat uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåttillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder och då i huvudsak med Chain Ladder-metoden. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För större skador och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan.

Bolagets försäkringstekniska avsättningar med avseende på trafikförsäkring diskonteras. Genom diskonteringen nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från trafikreserven till balansdagen.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras i avsnittet om risker i not 2. Där åskådliggörs även nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering med undantag av trafikförsäkringens kassaflöden vilka diskonteras. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker.

Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst och är tidsproportionerligt periodiserade. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar. Återförsäkrarnas andel av avsättningen för olycksfalls- och trafikskador diskonteras enligt samma regler som vid diskonteringen i affär för egen räkning. Skillnaden i värde mellan diskonterad och ej diskonterad avsättning för den avgivna återförsäkringen är vid balansdagen 0,1 Mkr. Även reserven för mottagen trafik- och olycksfallsförsäkring diskonteras på motsvarande sätt, med en negativ diskonteringseffekt på 19,6 Mkr. Det medför att den sammanlagda diskonteringseffekten av avgiven och mottagen återförsäkring är minus 19,7 Mkr. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

Återbäring och rabatter

Bolaget tillämpar fullt ut en riskbaserad rabatt, förmånskundsrabatt. Rabatten ges till kunder på basis av deras totala engagemang i bolaget. Kunder med stort engagemang får hög rabatt medan enproduktskunder ej rabatteras. I resultaträkningen redovisas premieintäkten efter avdrag för förmånskundsrabatt. Rabatter har utgått med sammanlagt 91 (86) Mkr. Som återbäring har totalt 306 Mkr reserverats i bokslutet. 300 Mkr kommer att utbetalas till bolagets kunder och delägare och cirka 6 Mkr avser administrationskostnader för återbäringen.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen då en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och då det även är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek tillförlitligt kan uppskattas. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida

da händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår det även att Länsförsäkringar Östgötas provisionsersättning ska avräknas belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som Länsförsäkringar Bank bedömer kommer att belasta den lokala bankverksamheten. Avtalet innehåller en begränsning vilken innebär att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till värdet av samtliga framtida utbetalningar av provisionsersättning från Länsförsäkringar Bank.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill samt första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas genom tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om bolaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för prestationsersättning redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar, till följd av att tjänster

erhållits från anställda, föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Pensioner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka bolaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS 19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) med ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2 (januari 2015). Försäkringsbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterbolag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från intjänade vinstmedel. Utdelningar som överstiger dessa intjänade vinstmedel betraktas som återbetalning av investeringen och reducerar andelens redovisade värde. Nedskrivningsbehov prövas löpande.

Anteciperade utdelningar

Anteciperad utdelning från dotterföretag redovisas i de fall moderbolaget ensamt har rätt att besluta om utdelningens storlek och moderbolaget har gjort detta innan moderbolaget publicerat sina finansiella rapporter.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Rörelsefastigheten

Bolagets huvudkontorsfastighet i Linköping redovisas som en rörelsefastighet. Det medför att faktiska driftskostnader redovisas som en driftskostnad i koncernredovisningen. Dessutom belastas driftskostnaderna i koncernen av den särskilda komponentavskrivning som görs i fastigheten. Eventuell värdestegring redovisas i rapport över totalresultatet. I moderbolagets redovisning återfinns ovan redovisade resultat effekter i kapitalavkastningen.

NOT 2 UPPLYSNING OM RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsriskerna som hanteras där, dels av placementsverksamheten och finansiella risker. Riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Östgöta. Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och andra relevanta risker.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med bolagets riskhantering är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för – både försäkringsrisker, finansiella risker och andra typer av risker. En god riskhantering är ett viktigt verktyg för att bidra till måluppfyllelse och ytterst säkerställa att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Styrelsen fastställer bolagets attityd till risk genom att bestämma riskaptit, det vill säga vilka risker bolaget får utsätta sig för och i vilken omfattning. Den övergripande risktoleransen uttrycks som en lägsta nivå som kapitalbasen alltid ska överstiga. Den övergripande risktoleransen är bestämd utifrån bolagets riskprofil samt det faktum att bolaget alltid ska ha en tillräcklig kapitaliseringsnivå för att uppfylla försäkringsåtaganden och minimera risken att det legala kapitalkravet påverkar bolagets strategiska handlingsutrymme. Hur bolagets risker utvecklas rapporteras fortlöpande till styrelsen.

Riskorganisation och arbetsätt

Bolagets riskhanteringssystem är integrerat i bolagets system för intern kontroll. Ramverket för riskhantering beslutas av styrelsen och omfattar styrande dokument gällande riskhantering.

Styrelsen ansvarar ytterst för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Vd ansvarar för intern styrning och kontroll av den operativa verksamheten enligt styrelsens delegering. Bolagets styrelse har utskott som bereder frågor avseende riskhantering inför styrelsens behandling.

Chefer på alla nivåer i företaget ansvarar för att det inom deras respektive ansvarsområde finns en ändamålsenlig kontroll samt att risker hanteras, åtgärdas samt rapporteras. Chefer har i uppdrag att säkerställa att medarbetare inom ramen för sitt ansvarsområde har fått information om de styrande dokument som berör den enskilda medarbetaren.

Riskhanteringsfunktionen rapporterar om bolagets väsentliga risker till styrelsen. Det övergripande målet är att ge styrelsen en allsidig och saklig bild av bolagets risker samt agera rådgivare till vd och styrelse i riskhanteringsfrågor.

Compliancefunktionen rapporterar till styrelsen och vd om regelverk, bedömning av risker för bristande regellevnad och lämnar råd till styrelsen och vd om förebyggande av bristande efterlevnad.

Aktuariefunktionen ska årligen yttra sig om bland annat de försäkringstekniska avsättningsarna och huruvida dessa

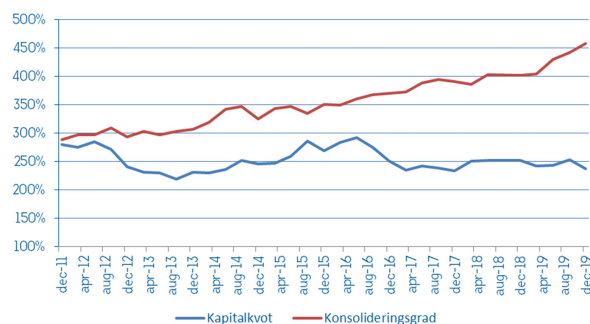
är tillräckliga för att kunna uppfylla åtaganden mot försäkringstagarna samt även bidra till riskhanteringssystemet med yttranden kring teckning av försäkring och val av återförsäkringsskydd.

Internrevisionsfunktionen ska bland annat granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskaptiten.

Beräkning och rapportering

Enligt gällande regelverk beräknar bolaget sitt solvenskapitalkrav, vilken är baserad på standardformeln enligt Solvens II. Utgångspunkt i beräkningarna är den största förlust som bolaget kan förväntas drabbas av ett enskilt år under en 200-årsperiod. I modellen ingår att mäta följande riskkategorier: skade- och livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Det totala kapitalkravet sätts i relation till bolagets kapitalbas vilket ger den så kallade kapitalkvoten. För att uppfylla de legala kraven som ställs ska denna kvot vara lägst 100 procent, figur 1 beskriver bolagets kapitalkvotsutveckling över tid. Kapitalkvoten var 238 procent 2019-12-31. För 2019 har kapitalbasen beräknats med ny metod för uppskjuten skatt vilket ger en något lägre kapitalbas (och därmed kapitalkvot) än med tidigare beräkningsmetod.

Figur 1 - Kapitalbas/totalt riskbelopp samt konsolideringsgrad för bolaget. Perioden 2011-12-31-2019-12-31, i procent.

Bolaget rapporterar kapitalbas och solvenskapitalkrav varje kvartal och årligen till tillsynsmyndighet. Bolagets styrelse erhåller löpande rapportering om bolagets uppfyllelse av kapitalkrav och andra riskmått.

Under året har styrelsen genomfört en egen risk- och solvensbedömning "ERSA" som har rapporterats till tillsynsmyndigheten. Analysen syftar till att bedöma och säkerställa att bolagets kapital är och förblir tillräckligt för att bära de risker som bolagets riskprofil och affärsplan innebär. Analysen har sin utgångspunkt i affärsplanen och inkluderar olika typer av scenarier samt stresstester. De nya lagstiftningskraven innebär även att bolaget på sin webbsida offentliggör en solvens- och verksamhetsrapport "SFCR" rapport, vilken innehåller mer detaljerade upplysningar om bolagets riskhanteringssystem, riskprofil, solvenskrav och kapitalhantering.

Risker i försäkringsverksamheten

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjuk- och olycksfallförsäkring, egendoms-, ansvars-, motorfordons- och trafikförsäkring.

Risker i de försäkringar som bolaget tecknar består av premie-, reservsättnings- och katastrofrisk. Innebörden av

dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera riskerna beskrivs nedan.

Premierisk

Premierisken är risken för att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftkostnaderna som är förknippade med försäkringen. Osäkerhet kan till exempel uppstå beroende på brister i prissättningsprocessen, att bolagets tarifferings- och premiekalkylmodeller är felspecificerade eller bygger på felaktiga antaganden samt otillräcklig konkurrensbevakning alternativt omvärldsanalys. Oavsett risk- eller osäkerhetsfaktor kan sådana fel leda till moturval som resulterar i ett sämre försäkringstekniskt resultat än förväntat.

Bolaget hanterar denna risk genom att kontinuerligt följa upp lönsamheten i de olika delarna av affären och göra lämpliga anpassningar av premienivå, villkor eller självrisiker.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte är tillräcklig för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Bolaget diskonterar skadelivräntor, direkt och mottagen trafikaffär samt olycksfall. Väsentliga parametrar i beräkning av reserver är t ex antagande om inflation, vilken bygger på gemensamma rekommendationer inom länsförsäkringsgruppen.

Reservsättningsrisken är störst i försäkringsportföljer med lång avvecklingstid såsom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring. Dessa utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer en osäkerhet om framtida kostnadsutveckling på grund av förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand som kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Reservsättningsrisk omfattar även livförsäkringsrisk som avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För bolaget utgörs dessa risker av bolagets skadelivräntor som påverkas av osäkerhet i långlevnadsrisk, kostnadsutveckling samt förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Östergötlands län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk för att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand- eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkringar (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känsliga för denna geografiska koncentration.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15 procent av bolagets konsolideringskapital vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom- och

olycksfallsförsäkring, egendom-, ansvar-, motorfordon- och trafikförsäkring.

För att reducera försäkringsrisken finns det olika metoder att tillgå. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal uppnås dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs det inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa.

Bolaget upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer som bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen.

Majoriteten av alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen fastställda belopp (självbehållsnivåer) per riskslag, per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen syftar till att begränsa bolagets kostnad för egen räkning.

Den del av skadekostnaden som överstiger vald självbehållsnivå, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda och förbestämda fördelningsnycklar. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis och de förnyas eller omförhandlas varje år.

Tabell 13 – fördelning av exponering, externt återförsäkringsskydd

Återförsäkringsfordringar	Kreditbetyg	Andel 2019 %	Andel 2018 %
Ratinginstitut			
Standard and Poor's	AA	42	37
Standard and Poor's	A	57	62
Standard and Poor's	BBB	0	0
AM Best	A	-	-
Saknar rating		1	1

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningar i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder totalt för de 23 länsbolagen och LFAB tillsammans.

För katastrofskador som överstiger 8 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare 3 miljarder kronor.

Premie- och reservrisken är störst i skadeporföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år fram i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker för att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs minst fyra gånger per år.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen.

I tabell 14 redovisas känslighetsanalyser som genomförts genom att mäta effekten på brutto- och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital, av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden

konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Tabell 14 – känslighetsanalys skadeförsäkringar

	2019	2018
1 % förändring i Totalkostnadsprocent	tkr	tkr
Resultateffekt	-16 416	-18 846
Inverkan på eget kapital	-12 903	-14 699
1 % förändring i premienivån		
Resultateffekt	15 168	14 632
Inverkan på eget kapital	11 922	11 413
1 % förändring i skadefrekvens		
Resultateffekt	-11 483	-10 921
Inverkan på eget kapital	-9 026	-8 518
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring		
Resultateffekt	-9 864	-9 791
Inverkan på eget kapital	-7 753	-7 637

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör även tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabell 15 visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2014 – 2019 i den direkta försäkringsaffären, det vill säga före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Tabell 15 – kostnadsutveckling, skadeår 2014-2019, tkr

Skadeår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattad skadekostnad							
-i slutet av skadeåret	724 996	849 670	985 505	907 029	1 025 097	1 090 094	
- ett år senare	705 365	813 389	979 293	915 468	1 026 099		
-två år senare	675 900	806 915	921 756	900 837			
-tre år senare	670 806	798 268	916 433				
-fyra år senare	665 466	791 352					
-fem år senare	661 510						
Nuvarande skattning av total skadekostnad	661 510	791 352	916 433	900 837	1 026 099	1 090 094	5 386 324
Totalt utbetalt	613 024	727 573	833 804	767 926	824 307	532 520	4 299 154
Summa kvarstående skadekostnad	48 486	63 779	82 629	132 910	201 792	557 575	1 087 170
Avsättning upptagen i balansräkningen	48 486	63 779	82 629	132 910	201 792	557 575	1 087 170
Avsättning avseende skadeår 2012 och tidigare							770 108
Total avsättning upptagen i balansräkningen	48 486	63 779	82 629	132 910	201 792	557 575	1 857 277

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Östgöta är aktiekursrisken den mest påtagliga risken, medan fastighets-, ränte-, och valutarisken är av mindre betydelse. Känslighetsanalysen för aktier i tabell 16 innefattar ej aktier i Humlegården AB.

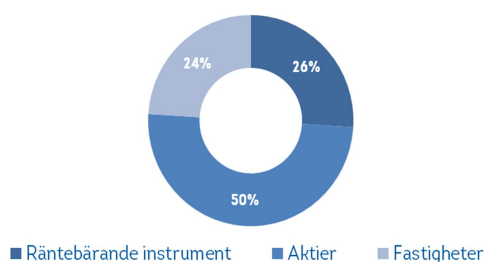
Tabell 16 – känslighetsanalys marknadsrisk i koncernen, Mkr

Känslighetsanalys	Värdepåverkan	Eget kapital
Kursnedgång aktier 10 %	- 489	- 384
Ränteuppgång 1 %	- 49	- 39
Ökning av direktavkastningskrav fastigheter 1 %	- 258	- 203
Valutakursnedgång aktier 10 %	- 181	- 142

För bolagets kapitalförvaltning finns policy och riktlinjer. Dessa regler fastställs årligen av bolagets styrelse och utgör ramar för hur bolagets kapital ska placeras. Kapitalförvaltningens övergripande mål är att tillförsäkra att bolagets betalningsåtagande alltid kan fullföljas samt med en för bolaget lämplig risknivå producera en långsiktig avkastning på placeringstillgångarna så att bolagets finansiella styrka bibehålls. En central del i dessa regler är den årliga ALM-analysen (Asset Liability Management) som ligger till grund för framtagandet av bolagets normalportfölj. Normalportföljen beskriver i vilka tillgångsslag bolagets kapital ska placeras samt fördelningen dem emellan.

Figur 2 visar normalportföljens uppbyggnad för 2019.

Figur 2 – normalportföljen 2019

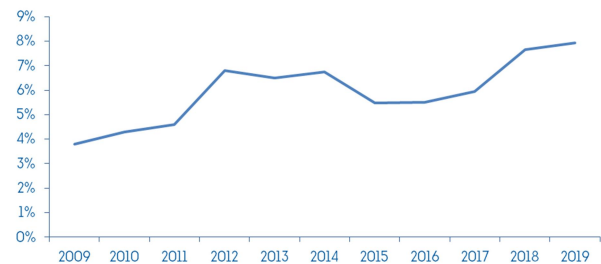

Det är bolagets styrelse som beslutar om normalportföljen och de avvikelser som är tillåtna.

En gång per månad erhåller bolagets styrelse och kontrollfunktioner en förvaltningsrapport som i detalj beskriver resultatet av förvaltningen, hur kapitalet är placerat och vilka avvikelser som är aktuella i förhållande till bolagets policy och placeringsriktlinjer.

Figur 3 visar den årliga genomsnittliga 10-årsavkastningen på bolagets placeringstillgångar.

Figur 3 – genomsnittlig 10-årsavkastning i procent

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på, eller framtida kassaflöden från, en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Detta oberoende av om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknade finansiella instrument som handlas på marknaden.

Totalt har koncernen en exponering mot aktier och andelar på 5 896 Mkr. Fördelningen inom aktier och andelar framgår av tabell 17.

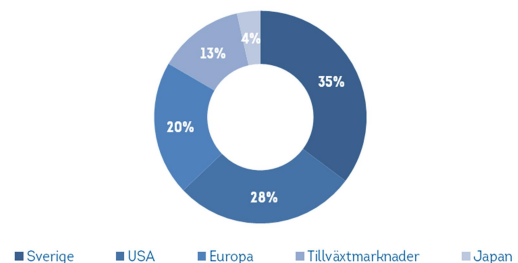
Tabell 17 – exponering aktier och andelar,

	2019	2018
Noterade aktier	2 763	2 182
Aktier i LFAB (inkl. servicebolag)	2 058	1 895
Aktier i Humlegården AB	1 008	821
Övriga onoterade aktier	67	65
Summa	5 896	4 963

Aktiekursrisken i bolagets portfölj av noterade aktier är en resultat effekt på 276 Mkr om portföljen faller med 10 procent.

Bolaget reducerar risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera geografiska regioner.

Figur 4 – geografisk fördelning, noterade aktieplaceringar

Valutakursrisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser.

Koncernens valutaexponering framgår av tabell 18.

Tabell 18 – valutaexponering i koncernen

	2019		2018	
	Mkr	%	Mkr	%
SEK	8 394	84	7 327	86
USD	1 000	10	735	9
EUR	329	3	244	3
GBP	135	1	135	2
CHF	122	1	99	1
DKK	15	0	11	0
Totalt	9 996	100	8 552	100

Enligt bolagets placeringsriktlinjer får den totala valutaexponeringen maximalt uppgå till 30 procent av det totala tillgångsvärdet. Bolaget väljer i normalfallet att ha öppna valutapositioner, det vill säga ej skyddade mot valutakursförändringar, för de utländska aktieplaceringarna. Detta eftersom det i vetenskapliga studier påvisats att den totala risken i en aktieportfölj blir lägre om portföljen inte skyddas mot valutakursförändringar.

Den totala bruttotillgångsfördelningen i olika valutor visas ovan. I tabell 19 anges valutaexponeringen och värdepåverkan av en appreciering av SEK på 10 procent.

Tabell 19 – valutaexponering netto

Valuta	Valutaexponering netto Mkr	Påverkan på skulder och egna kapitalet	
		Värdepåverkan av 10 % starkare SEK	Effekt på egna kapitalet
USD	1 000	-100	-79
EUR	329	-33	-26
GBP	135	-14	-11
CHF	122	-12	-10
DKK	15	-2	-1
Totalt	1 602	-160	-126

Kreditrisk

Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller emittent av ett ränteinstrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

För att begränsa kreditrisken i ränteplaceringarna har bolaget fastställt vilken lägsta långsiktiga kreditvärdering (rating) en emittent får ha. Dessutom finns det fastställda begränsningar för hur mycket bolaget kan placera hos olika emittenter, dessa begränsningar styrs med utgångspunkt i gällande skuldtäckningsregler.

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgick vid årsskiftet till 2 314 Mkr. Bolagets ränteportfölj består av statsobligationer, bostadsobligationer, kommunobligationer, företagsobligationer och förlagslån. Av ränteportföljen är 2,1 procent emitterat av svenska staten, 59,0 procent av svenska bostadsinstitut, 34,7 procent av svenska banker, svenska kommuner eller svenska företag samt 4,2 procent av utländska banker och företag.

Kreditvärdigheten på ränteportföljen är mycket hög; 69,7 procent av ränteportföljen har högsta eller näst högsta kreditvärdighet (bolaget använder kreditvärdering från kreditvärderingsinstituten Standard and Poor's och

Moody's). I tabell 20 visas bolagets räntebärande investeringar fördelat på ratingkategori och tabell 21 visar procentuell fördelning av ränteportföljen per ratingkategori och typ av räntebärande instrument.

Tabell 20 – marknadsvärden per ratingkategori

Marknadsvärden per ratingkategori	2019		2018	
	Mkr	%	Mkr	%
AAA + AA	1 612	70	1 488	71
A	300	13	224	11
BBB	209	9	263	13
BB	51	2	56	3
B	-	-	-	-
CCC	-	-	-	-
Utan rating	141	6	73	3
Summa	2 314	100	2 103	100

Den kreditrisk som finns i bolagets avgivna återförsäkring beskrivs under avsnittet återförsäkringsrisk ovan.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Tabell 21 – Finansiella tillgångar fördelat på ratingkategori

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar %	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Utan rating	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper								
Svenska statsskuldväxlar								
Svenska statsobligationer	2,1							2,1
Svenska bostadshypotek	59,0							59,0
Övriga svenska emittenter	1,6	7,0	10,5	7,3	2,2		6,1	34,7
Utländska stater								
Övriga utländska emittenter			2,4	1,8				4,2
Lån med säkerhet i fast egendom								
Övriga lån								
Lån till kreditinstitut								
Derivat								
Övriga finansiella placeringar								
Fordringar								
	62,7	7,0	13,0	9,0	2,2	0,0	6,1	100,0

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor.

För att undvika att ränteförändringar påverkar tillgångsvärdet så att det inte längre överensstämmer med värdet på skulderna, matchas räntetillgångarna helt eller delvis med skulden.

Vid årsskiftet skulle en teoretisk räntestegring på 100 räntepunkter (1 procentenhet) innebära att räntetillgångarna minskade i värde med 49 Mkr. Netto (när både tillgångs- och avsättningsvidan inkluderar) är ränterisken dock störst för bolaget vid sjunkande räntor. Vid ett räntefall på 100 räntepunkter skulle räntetillgångarna visserligen öka med 49 Mkr men skuldernas värde skulle öka (på grund av diskonteringseffekten) med 180,9 Mkr och bolagets kapitalbas reduceras med 86,6 mkr.

Fastighetsrisk

Marknadsvärdet på bolagets fastighetsbestånd har skrivits upp med 201 Mkr under 2019 och uppgår till 1 550 Mkr. Förutom en kontorsfastighet i Norrköping finns förvaltningsfastigheterna i Linköpings tätort och består huvudsakligen av bostadsfastigheter. Därutöver har bolaget en exponering mot den kommersiella fastighetsmarknaden i Stockholm genom innehav i Humlegården AB. Exponeringen i Humlegården är 1 008 Mkr.

Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Östgöta är fastighetsrisken för det egna beståndet relativt begränsad eftersom bostadsfastigheter har en lugnare prisutveckling och därmed lägre risk än kommersiella fastigheter. Den totala fastighetsexponeringen utgör 25,6 procent av placeringstillgångarna.

Tabell 22 – känslighetsanalys direktägda fastigheter

Känslighetsanalys, fastighetsrisk, Mkr	2019	2018
Inverkan på vinst före skatt		
Avkastningskravet höjs med 1 procent	-258,3	-224,9
Sänkning av hyresnivåerna med 10 procent	-8,9	-8,7

Motpartsrisiker

Med motpartsrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte kan fullfölja sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

Motpartsrisk inom kapitalförvaltningen omfattar risken att en motpart i handel med finansiella derivat, eller en bank som hanterar bolagets likvida medel, inte kan fullfölja sina åtaganden. Denna risk begränsas av att bolaget ställer krav på vilka motparter som godtas vad gäller handel med finansiella derivat samt deponering av bolagets likvida medel. Dessutom måste motpart ha en kreditrating på lägst BBB+ enligt Standard & Poor's. Nedan redovisas bolagets, enligt placeringsriktlinje, tillåtna exponeringar mot motparter.

Tabell 23 – motparter som hanterar likvida medel

Bank/motpart	Limit
Danske Bank A/S, Danmark, Sverige Filial, Org. nr 516401-9811	300 Mkr
Länsförsäkringar Bank Aktiebolag, Org. nr 516401-9878	400 Mkr
Nordea Bank Sverige AB, Org. nr 502010-5523	300 Mkr
Skandinaviska Enskilda Banken AB, Org. nr 502032-9081	300 Mkr

Tabell 24 – finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar enligt Solvens 2

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar 2019-12-31

Mkr	Redovisat värde					Kassaflöden		
	Totalt	Utan förfall	Med förfall	1-3 mån	4-12 mån	2021-2025	2026-2035	2036-
Finansiella tillgångar	9 996	7 682	2 314	94	451	1 560	158	0
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r (netto)	2 213		-2 213	-144	-431	-618	-562	-459

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar 2018-12-31

Mkr	Redovisat värde					Kassaflöden		
	Totalt	Utan förfall	Med förfall	1-3 mån	4-12 mån	2020-2024	2025-2034	2035-
Finansiella tillgångar	8 552	6 449	2 103	76	179	1 835	54	0
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r (netto)	2 452		-2 452	-231	-694	-557	-531	-439

Tabellen ovan visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna och skulderna enligt Solvens 2 delas in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt för vilka flödena inte är kända.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider.

Bolagets strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att stäva mot att balansera förväntade in- och utbetalningar vilket bland annat uppnås genom att balansera tillgångsportföljens kassaflöden. Likviditeten följs löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

Bolagets exponering mot likviditetsrisk påverkas gynnsamt av att premier inbetalas innan skadeutbetalningar sker, normalt är stora skadeutbetalningar kända långt innan förfall. Vidare tas särskild hänsyn till placeringarnas likviditet vid investeringstillfället och en väsentlig andel av bolagets tillgångar är marknadsnoterade och bedöms kunna göras likvida inom några dagar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 138 Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och ersättning från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv uppgår till cirka 146 Mkr.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Fondliv respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Östgöta provisionsersättning. Från provisionsersättningen avräknas belopp om minst 80 procent motsvarande de kreditförluster som banken bedömer kommer att belasta banken för de lån som förmedlats av bolaget. Avräkning kan ske högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionsersättningar.

Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

Målet för bolagets arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolaget verksamhet. De operativa riskerna hanteras i den interna kontrollmiljön. Upprätthållande av en god intern kontroll är en pågående process i bolaget och omfattar till exempel ändamålsenliga rutiner och instruktioner, definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna, behörighetssystem, kontroll-, informations- och rapporteringssystem samt informationssäkerhet.

På olika nivåer inom bolaget genomförs riskanalyser som syftar till att identifiera och bedöma risker i syfte att vidta riskreducerande åtgärder om risknivån överstiger beslutad toleransnivå. Valet av åtgärd för att reducera en operativ risk varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär.

Som ett stöd till riskhanteringen finns ett system för rapportering och uppföljning av incidenter. Incidenter följs upp och åtgärder vidtas för att händelsen inte ska upprepas.

Bolagets kontinuitetshantering handlar om att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering. Bolaget genomför regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer.

NOT 3 PREMIEINKOMST

Koncernen

<i>tkr</i>	2019	2018
Direkt försäkring i Sverige	1 558 342	1 515 717
Mottagen återförsäkring	82 595	71 863
Premier för avgiven återförsäkring	-98 636	-97 914
Summa premieinkomst	1 542 301	1 489 666

Bolaget tillämpar fullt ut en riskbaserad rabatt, förmånskundsrabatt.

I resultaträkningen redovisas premieintäkten efter avdrag för denna rabatt.

NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN

Koncernen

<i>tkr</i>	2019	2018
Överförd kapitalavkastning till sakrörelsen	31 609	27 615
Summa överförd kapitalavkastning	31 609	27 615
Räntesats %, exkl Trafikaffär	0,60%	0,60%
Räntesats %, Trafikaffären	0,60%	0,60%

Basen för kapitalavkastningen av skadeförsäkringsverksamhetens kassaflöden bestäms som summan av halva premieintäkten f.e.r och genomsnittet under året av avsättning för oreglerade skador f.e.r. Som kalkylränta används avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringstekniska skulder. De försäkringstekniska avsättningarna är till 75 procent placerade i en bred ränteportfölj och till 25 procent i egna fastigheter. För skadelivränterörelsen bestäms kapitalavkastningen till motsvarande de räntefaktorer som ligger till grund för reservberäkningen. Se även redovisningsprinciper i not 1.

NOT 5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

<i>tkr</i>	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkringsersättningar f.e.r.	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Utbetalda försäkringsersättningar	1 006 677	957 942	14 586	60 341	992 091	897 601
Driftskostnader för skadereglering	90 849	78 878	0	0	90 849	78 878
Utbetalda försäkringsersättningar	1 097 526	1 036 820	14 586	60 341	1 082 940	976 479

För upplysning om förändring i avsättning för oreglerade skador avseende känd skadereserv, okänd skadereserv och avsättning för skaderegleringskostnad, se not 26.

NOT 6 DRIFTSKOSTNADER

<i>tkr</i>	Direkt försäkring		Mottagen återförsäkring		Totalt	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Funktionsindelade driftskostnader						
Anskaffningskostnader	-147 348	-119 339	-777	-1 003	-148 125	-120 342
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-849	-9 825			-849	-9 825
Administrationskostnader	-136 314	-138 890			-136 314	-138 890
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-1 458	-1 445			-1 458	-1 445
Driftskostnader Moderbolag	-285 969	-269 498	-777	-1 003	-286 746	-270 501
Driftskostnader Koncern	-285 969	-269 498	-777	-1 003	-286 746	-270 501
Kostnadsslagsindelad driftskostnad						
Provisioner och vinstandelar i mottagen åf			-777	-1 003	-777	-1 003
Personalkostnader	-298 492	-288 108			-298 492	-288 108
Lokal- och kontorsomkostnader	-29 801	-26 684			-29 801	-26 684
Ombudersättningar	-5 955	-8 492			-5 955	-8 492
Avskrivningar på maskiner och inventarier	-7 415	-6 288			-7 415	-6 288
Avskrivningar på immateriella tillgångar	-2 122	-2 122			-2 122	-2 122
Övriga driftskostnader	-277 370	-265 345	0	0	-277 370	-265 345
Provision för all förmedlad affär	171 698	171 312			171 698	171 312
Total driftskostnad Moderbolag	-449 456	-425 728	-777	-1 003	-450 234	-426 731
Avgår:						
Driftskostnader för Finans- och fastighetsförvaltning	92 990	96 793			92 990	96 793
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	849	9 825			849	9 825
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	1 458	1 445			1 458	1 445
Resultat för förmedlad liv-, bank- och fondaffär	-22 660	-30 711			-22 660	-30 711
Skaderegleringskostnader	90 849	78 878	0	0	90 849	78 878
Summa avdrag	163 487	156 229	0	0	163 487	156 229
Driftskostnader Moderbolag	-285 969	-269 498	-777	-1 003	-286 746	-270 501
Leasing enligt IFRS 16	1 379				1 379	
Avskrivningar	-6 033	-6 008			-6 033	-6 008
Övriga driftskostnader	-59	-2 637			-59	-2 637
Driftskostnader Koncern	-290 682	-278 143	-777	-1 003	-291 459	-279 146

NOT 7 ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER

tkr	Koncernen	
	2019	2018
Avräkning mot TFF		
Premier och trafikförsäkringsavgifter	13 233	12 807
Skadeutbetalningar netto	-19 694	-17 793
Driftskostnader	-1 098	-805
Kapitalavkastning	91	37
Nettounderskott TFF	-7 468	-5 754

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar. TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Driftskostnaderna och skadestånderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera föreningens nettounderskott. Nettounderskottet redovisas i enlighet med branschgemensam rekommendation. Länsförsäkringars totala andel av TFF:s underskott utgör 36,76 %. Länsförsäkringars andel fördelas sedan mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak med hjälp av nyckeln intjänade premier för direkttecknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringar Östgötas andel uppgår då till 7 %.

NOT 8 ÅTERBÄRING OCH RABATTER

tkr	Direkt försäkring	
	2019	2018
Ingående tilldelad återbäring	0	240 000
Återbäring för tidigare år, utbetald under året	3 549	-237 382
Utgående tilldelad återbäring	-306 000	0
Återbäring och rabatter	-302 451	2 618

NOT 9 ÅRETS NETTOVINST/FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen. Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde.

tkr	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde		Lånefordringar	Summa
	Koncernen	över resultatet		
Finansiella tillgångar, 2019				
Aktier och andelar	1 074 157			1 074 157
Obligationer och andra räntebärande papper	24 072			24 072
Derivat	-			-
Förvaltnings- och rörelsefastighet	143 386			143 386
Övriga fordringar		1 315		1 315
S:a finansiella tillgångar	1 241 615	1 315		1 242 930
Finansiella tillgångar, 2018				
Aktier och andelar	275 396			275 396
Obligationer och andra räntebärande papper	8 738			8 738
Derivat	-			-
Förvaltnings- och rörelsefastighet	66 182			66 182
Övriga fordringar		724		724
S:a finansiella tillgångar	350 316	724		351 040

NOT 9 fortsättning

tkr	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet		Lånefordringar	Summa
	Moderbolaget	Finansiella tillgångar, 2019		
Finansiella tillgångar, 2019				
Aktier och andelar	886 572			886 572
Obligationer och andra räntebärande papper	25 121			25 121
Derivat	-			-
Byggnader och mark	199 216			199 216
Övriga fordringar		1 315		1 315
S:a finansiella tillgångar	1 110 909	1 315		1 112 224
Finansiella tillgångar, 2018				
Aktier och andelar	159 193			159 193
Obligationer och andra räntebärande papper	8 738			8 738
Byggnader och mark	67 182			67 182
Övriga fordringar		724		724
S:a finansiella tillgångar	235 113	724		235 837

Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Driftsöverskott från byggnader och mark				
Hysesintäkter	78 431	76 820	78 431	76 820
Erhållna utdelningar	70 781	83 482	70 781	91 162
Ränteintäkter				
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	38 385	37 686	38 385	37 686
Övriga ränteintäkter	1 315	724	1 315	724
Valutakursvinst, netto	108 988	68 173	108 988	68 173
Realisationsvinst, netto				
Aktier och andelar	54 112	111 003	54 112	111 003
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	0	0	0	0
Summa intäkter i kapitalförvaltningen	352 012	377 888	352 012	385 568

Kapitalavkastning, kostnader

Driftskostnader från byggnader och mark	-70 946	-76 738	-72 795	-76 738
Kapitalförvaltningskostnader	-20 789	-18 440	-20 770	-21 058
Valutaförlust, netto	0	0	0	0
Realisationsförlust, netto				
Aktier och andelar	0	0	0	0
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	-6 823	-15 225	-6 823	-15 225
Räntekostnader				
Övriga räntekostnader	-3 442	-2 151	-2 393	-2 151
Summa kostnader i kapitalförvaltningen	-101 998	-112 554	-102 781	-115 173

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Orealiserad vinst				
Byggnader och mark	135 900	66 100	193 580	67 100
Aktier och andelar	840 276	123 883	652 691	0
Räntebärande värdepapper	0	0	0	0
Summa orealiserad vinst	976 176	189 983	846 272	67 100
Orealiserad förlust				
Byggnader och mark	0	0	0	0
Aktier och andelar	0	-111 145	0	-111 145
Räntebärande värdepapper	-4 049	-11 572	-4 049	-11 572
Summa orealiserad förlust	-4 049	-122 717	-4 049	-122 717

NOT 10 BOKSLUTSDISPOSITIONER

tkr	Moderbolaget	
	2019	2018
Förändring av säkerhetsreserv	0	-43 077
Förändring av periodiseringsfond	59 126	-74 000
Summa bokslutsdispositioner	59 126	-117 077

Obeskattade reserver	Moderbolaget	
	2019	2018
Utjämningsfond	42 650	42 650
Säkerhetsreserv	1 390 140	1 390 140
Periodiseringsfond	98 836	157 962
Summa obeskattade reserver	1 531 626	1 590 752

NOT 11 SKATTER**tkr REDOVISAT I RESULTATRÄKNINGEN****Aktuell skatt**

Årets skattekostnad
Justering av skatt hänförlig till tidigare år

Förändring uppskjuten skattekostnad

Uppskovsvärde andelsbyte
Uppskjuten skatt till följd av förändringar av skattesatser
Uppskjuten skatt på skillnaden mellan redovisat och skattemässigt värde på placeringstillgångar
Uppskjuten skatt avseende övriga temporära skillnader

Totalt redovisad skattekostnad**Avstämning årets skattekostnad**

Redovisat resultat före skatt
Skatt enligt gällande skattesats (21,4 %)
Skatteeffekt av:

-ej avdragsgilla kostnader
-ej skattepliktiga intäkter
-kupongskatt
-skatt hänförlig till tidigare år
-effekt av ändrade skattesatser
-övrigt

Redovisad effektiv skatt

Gällande skattesats
Effektiv skattesats

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
	-9 150	-52 873	-9 150	-52 874
	8 011	-279	8 011	-279
	-1 139	-53 153	-1 139	-53 153
	451	0	451	0
	6 249	41 902	0	38 828
	-168 913	-1 135	-195 130	-1 355
	-107	-24 486	-107	-51
	-162 319	16 280	-194 786	37 421
	-163 458	-36 873	-195 924	-15 732
	1 010 179	452 182	945 123	225 928
	-216 178	-99 480	-202 256	-49 704
	-549	-970	-549	-970
	41 426	26 370	1 283	806
	-5 992	-3 965	-5 992	-3 965
	8 011	-279	8 011	-279
	6 249	41 902	0	38 828
	3 574	-453	3 579	-448
	-163 458	-36 873	-195 924	-15 732
	21,4%	22,0%	21,4%	22,0%
	16,2%	8,2%	20,7%	7,0%

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat

	Koncernen			2018		
	2019					
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Omvärdering av leasingavtal	-330	71	-260			
Omvärdering av rörelsefastighet	63 713	-13 635	50 079	7 008	-1 542	5 466
Övrigt totalresultat	63 383	-13 564	49 819	7 008	-1 542	5 466

REDOVISAT I BALANSRÄKNINGEN**Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder**

Uppskjutna skattefordringar och - skulder hänför sig till följande:

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Koncernen						
Aktier och andelar, placeringstillgångar			-522 241	-394 814	-522 241	-394 814
Förvaltnings- och rörelsefastigheter			-241 722	-211 526	-241 722	-211 526
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			-3 566	-5 083	-3 566	-5 083
Effekt av ändrade skattesatser	6 249	41 902			6 249	41 902
Övrigt	179	1 358			179	1 358
Obeskattade reserver			-333 894	-349 965	-333 894	-349 965
Skattefordringar/-skulder, netto	6 428	43 260	-1 101 423	-961 389	-1 094 995	-918 129
Moderbolaget						
Aktier och andelar, placeringstillgångar			-522 241	-394 814	-522 241	-394 814
Förvaltnings- och rörelsefastigheter			-240 394	-209 985	-240 394	-209 985
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			-3 566	-5 083	-3 566	-5 083
Effekt av ändrade skattesatser		38 828			0	38 828
Övrigt	179			-183	179	-183
Skattefordringar/-skulder, netto	179	38 828	-766 201	-610 065	-766 022	-571 237

NOT 12 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

<i>tkr</i>	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	16 973	16 973
Årets inköp		
Utgående anskaffningsvärde	16 973	16 973
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 243	-2 122
Årets avskrivningar	-2 122	-2 122
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 365	-4 243
Bokfört planmässigt restvärde	10 608	12 730

100 % av immateriella tillgångar avser förvärvet av olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna.
Immateriella tillgångar skrivs från ianspråkstagande planmässigt av på åtta år.

NOT 13 BYGGNADER OCH MARK**Förvaltningsfastigheter**

Redovisas enligt verkligt värdemetoden

<i>tkr</i>	Tillkommande/köpta förvaltningsfastigheter		Avgående/sålda förvaltningsfastigheter		Förvaltningsfastigheter ägda hela året	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Koncernen						
Ingående verkligt värde					1 226 150	1 160 050
Anskaffningsvärde					677 343	677 343
Investeringar i fastigheterna						
Försäljning sålda fastigheter						
Utgående verkligt värde					1 362 050	1 226 150
Ack. realiserad värdeförändring					684 707	548 807

Förvaltningsfastigheterna består av ett antal hyresfastigheter som hyrs ut till externa hyresgäster.
Hyreskontrakt avseende kontor och butiker upprättas initialt normalt på hyrestid som omfattar 3 år.

Byggnader och mark

Redovisas enligt verkligt värdemetoden

<i>tkr</i>	Tillkommande/köpta förvaltningsfastigheter		Avgående/sålda förvaltningsfastigheter		Förvaltningsfastigheter ägda hela året	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Moderbolaget						
Ingående verkligt värde					1 349 150	1 282 050
Anskaffningsvärde					730 532	730 532
Investeringar i fastigheterna					7 320	
Försäljning sålda fastigheter						
Utgående verkligt värde					1 550 050	1 349 150
Ack. realiserad värdeförändring					812 198	618 618

Rörelsefastigheter

Redovisas enligt omvärderingsmetoden

<i>tkr</i>	Tillkommande/köpta rörelsefastigheter		Avgående/sålda rörelsefastigheter		Rörelsefastigheter ägda hela året	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Koncernen						
Ingående verkligt värde					123 000	122 000
Ingående verkligt värde leasingavtal enl. IFRS 16					49 485	
Anskaffningsvärde					53 190	53 190
Investeringar i fastigheterna					7 320	
Avskrivningar					-6 033	-6 008
Avskrivningar leasingavtal enl. IFRS 16					-10 136	
Omvärderingseffekt mot omvärderingsreserv					63 713	7 008
Omvärderingseffekt leasingavtal enl. IFRS 16					10 136	
Utgående verkligt värde					237 485	123 000

Rörelsefastigheter består av fastigheter där företaget bedriver egen verksamhet.

NOT 13 BYGGNADER OCH MARK, forts.

Koncernen/moderbolaget	Geografisk marknad	Typ av fastighet	Initiala hyresintäkter / Bedömda marknadsmässiga hyresintäkter, tkr		Initialt driftnetto / Bedömt marknadsmässigt driftnetto, tkr		Kalkylräntekrav för diskontering av framtida kassaflöden, %		Direktavkastningskrav för bedömning av restvärde, %	
			2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
			Östergötlands län	Bostäder	68 133/69 540	67 342/66 286	31 672/39 724	27 562/39 104	4,35-6,15	4,60 -6,30
	Kontor	21 215/23 894	20 593/20 859	-15 119/15 929	-17 068/13 452	7,25-8,00	7,65 -8,15	5,25-6,00	5,65- 6,15	

Förvaltnings- och rörelsefastigheter - påverkan på periodens resultat

Hyresintäkter(inklusive interna hyror, 10 918 tkr)

Direkta kostnader för förvaltnings- och rörelsefastigheter som genererat hyresintäkter under perioden (drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt och tomträttsavgäld)

	2019	2018
Hyresintäkter(inklusive interna hyror, 10 918 tkr)	89 348	87 935
Direkta kostnader för förvaltnings- och rörelsefastigheter som genererat hyresintäkter under perioden (drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt och tomträttsavgäld)	72 795	77 441

Fastigheter har värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

NOT 14 PLACERINGAR I KONCERNFÖRETAG**Innehav i dotterföretag**

Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB

Dotterföretagets säte

Linköping, Sverige

Ägarandel i procent	
2019	2018
100	100

Moderbolaget, tkr

Ingående ackumulerade anskaffningsvärden

Avvecklad verksamhet

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden

Verkligt värde

Under året har inga inköp, aktieägartillskott eller uppskrivningar gjorts. Under året har verksamheten i

Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB avvecklats genom likvidation av bolaget.

Bokfört värde	Bokfört värde
139 640	140 815
	-1 175
139 640	139 640
1 061 975	874 391

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag**Dotterföretag/Organisationsnummer/Säte**

Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB, 556666-1111, Linköping

Antal andelar	Andel i %	Bokfört värde
1 000	100	139 640

NOT 15 AKTIER OCH ANDELAR

tkr

Verkligt värde
Anskaffningsvärde

Koncernen		Moderbolaget	
2019	2018	2019	2018
5 898 760	4 963 505	4 890 597	4 142 927
2 442 366	2 435 268	2 356 538	2 349 440

NOT 16 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE PAPPER

tkr

Koncern och moderbolag

Statsskuldväxlar
Svenska staten
Svenska bostadsinstitut
Övriga svenska emittenter
Utländska stater
Övriga utländska emittenter
Summa

Varav noterade värdepapper

Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
2019	2018	2019	2018
47 016	98 123	49 689	99 065
1 357 145	1 224 001	1 371 920	1 232 911
798 576	684 610	794 902	683 141
0	0	0	0
97 297	84 996	97 209	86 251
2 300 033	2 091 729	2 313 720	2 101 367
2 300 033	2 091 729	2 313 720	2 101 367

Förfallostruktur obligationer och räntebärande papper

Mindre än 1 år
1-5 år
5-10 år
Mer än 10 år
Summa

Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden

Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
2019	2018	2019	2018
499 773	224 145	510 786	229 402
1 525 930	1 755 446	1 530 215	1 760 379
241 601	96 405	239 979	95 973
32 729	15 733	32 740	15 613
2 300 033	2 091 729	2 313 720	2 101 367
69 446	14 725	-	-
-1 213	-24 363	-	-

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Finansiella instrument är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen.
Övriga tillgångar och skulder är värderade till upplupet anskaffningsvärde, se även not 1.

tkr

Tillgångar

	Koncernen 2019					Koncernen 2018				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella tillgångar										
Aktier och andelar	5 898 760	0	5 898 760	5 898 760	2 442 366	4 963 505		4 963 505	4 963 505	2 435 268
Obligationer och andra räntebärande papper	2 300 033	0	2 300 033	2 300 033	2 313 720	2 091 729		2 091 729	2 091 729	2 101 367
Upplupna intäkter	14 152	164	14 316	14 316	14 316	11 690	30	11 720	11 720	11 720
Fordringar		336	336	336	336		918	918	918	918
Utlåning till kreditinstitut		236 663	236 663	236 663	236 663		135 195	135 195	135 195	135 195
Summa	8 212 945	237 163	8 450 108	8 450 108	5 007 400	7 066 924	136 143	7 203 067	7 203 067	4 684 468

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER, forts

Tillgångar	Moderbolaget 2019					Moderbolaget 2018				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella tillgångar										
Aktier och andelar	4 890 597		4 890 597	4 890 597	2 356 538	4 142 927		4 142 927	4 142 927	2 349 440
Obligationer och andra räntebärande papper	2 300 033		2 300 033	2 300 033	2 313 720	2 091 729		2 091 729	2 091 729	2 101 367
Upplupna intäkter	14 152	164	14 316	14 316	14 316	11 690	30	11 720	11 720	11 720
Fordringar		336	336	336	336		918	918	918	918
Utlåning till kreditinstitut		236 552	236 552	236 552	236 552		135 084	135 084	135 084	135 084
Summa	7 204 782	237 052	7 441 834	7 441 834	4 921 462	6 246 346	136 032	6 382 378	6 382 378	4 598 529

Skulder	Koncernen 2019					Koncernen 2018				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella skulder										
Skulder till kreditinstitut										
Utgående										
Övriga skulder		113 357	113 357	113 357	113 357		24 136	24 136	24 136	24 136
Upplupna kostnader		6 945	6 945	6 945	6 945		8 632	8 632	8 632	8 632
Summa		120 301	120 301	120 301	120 301		32 768	32 768	32 768	32 768

Skulder	Moderbolaget 2019					Moderbolaget 2018				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella skulder										
Skulder till kreditinstitut										
Derivat										
Övriga skulder		68 901	68 901	68 901	68 901		24 136	24 136	24 136	24 136
Upplupna kostnader		6 945	6 945	6 945	6 945		8 632	8 632	8 632	8 632
Summa		75 845	75 845	75 845	75 845		32 768	32 768	32 768	32 768

Klassificering av finansiella instrument

	Koncernen			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	2 317 099	515 921	3 065 740	5 898 760
räntebärande värdepapper	2 300 033			2 300 033
	Moderbolaget			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	2 317 099	515 921	2 057 577	4 890 597
räntebärande värdepapper	2 300 033			2 300 033

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER, forts

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

Koncernen	Aktier och andelar
Ingående balans nivå 3 2018-12-31	2 713 300
<i>Redovisade vinster och förluster</i>	
Redovisat i årets resultat	352 440
Anskaffningsvärde förvärv	-
Försäljningslikvid försäljning	-
Överföring från nivå 3	-
Överföring till nivå 3	-
Utgående balans nivå 3 2019-12-31	3 065 740
Orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för	352 440

Moderbolaget	Aktier och andelar
Ingående balans nivå 3 2018-12-31	1 892 722
<i>Redovisade vinster och förluster</i>	
Redovisat i årets resultat	164 855
Anskaffningsvärde förvärv	-
Försäljningslikvid försäljning	-
Överföring från nivå 3	-
Överföring till nivå 3	-
Utgående balans nivå 3 2019-12-31	2 057 577
Orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen	164 855

Känslighetsanalys, nivå 3	Påverkan på skulder och eget kapital		
	Värde- påverkan	Avsättning för andra risker och kostnader	Eget kapital
Kursnedgång LFAB/Humlegården 10 %	-306 574	-65 607	-240 967

Nivå 1: enligt priser noterade på en marknad för samma instrument
Nivå 2: antingen direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Bolagets aktieinnehav i LFAB, LF Mäklarservice AB och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så kommer aktierna att redovisas till detta lägre värde.

Bolagets onoterade aktieinnehav i Humlegården Fastigheter AB, som ägs genom Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB, har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas sub-

stansvärde. Humlegården Fastigheter AB är ett fastighetsförvaltande bolag som varje år anlitar utomstående certifierade värderingsmän för värdering av fastighetsbeståndet. Eftersom marknadsvärdet på fastighetsbeståndet i allt väsentligt utgör substansvärdet, så representerar substansvärdet verkligt värde på balansdagen eftersom bolaget i grund och botten utgörs av fastigheterna.

Andelarna i Innovationskapital värderas i enlighet med International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines. Metoden har som målsättning att ge en uppskattning av det pris där två hypotetiska marknadsaktörer skulle enas om att utföra en transaktion. Huvudsakligen används priset vid den senaste transaktionen som underlag för bedömning av verkligt värde.

NOT 18 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2019	2018
Forordningar hos försäkringsföretag	0	40 426
Forordningar hos försäkringstagare	439 785	391 536
	439 785	431 962

NOT 19 MATERIELLA TILLGÅNGAR

Maskiner och inventarier:	Moderbolaget	
	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	201 548	198 928
Årets inköp	8 290	3 452
Årets försäljning	0	-833
Utgående anskaffningsvärde	209 838	201 548
Ingående ackumulerade avskrivningar	-186 155	-180 615
Årets avskrivningar	-7 415	-6 288
Återförd avskrivning	0	750
Utgående ackumulerade avskrivningar	-193 570	-186 155
Bokfört planmässigt restvärde	16 268	15 393

Maskiner och inventarier:	Koncernen	
	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	201 548	198 928
Ingående anskaffningsvärde leasingavtal enl. IFRS 16	3 382	-
Årets inköp	8 290	3 452
Årets inköp leasingavtal enl. IFRS 16	709	-
Årets försäljning	0	-833
Utgående anskaffningsvärde	213 929	201 548
Ingående ackumulerade avskrivningar	-186 155	-180 615
Årets avskrivningar	-7 415	-6 288
Årets avskrivningar leasingavtal enl. IFRS 16	-1 531	
Omvärdering leasingavtal enl. IFRS 16	1 531	
Återförd avskrivning	0	750
Utgående ackumulerade avskrivningar	-193 570	-186 155
Bokfört planmässigt restvärde	20 359	15 393

Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på fem år.

NOT 20 LIKVIDA MEDEL/KASSA OCH BANK

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Summa likvida medel / kassa och bank	236 663	135 195	236 552	135 084

NOT 21 UPPLUPNA RÄNTE- OCH HYRESINTÄKTER

tkr	2019	2018
Upplupna ränteintäkter	14 152	11 690
Upplupna hyresintäkter	164	30
Summa	14 316	11 720

Allt förväntas bli återvunnet inom 12 månader.

NOT 22 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

tkr	2019	2018
Föregående års avsättning för förutbetalda anskaffningskostnader	15 863	25 687
Årets avskrivning	-15 863	-25 687
Årets avsättning	15 014	15 863
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	15 014	15 863

Samtliga anskaffningskostnader skrivs av på ett år.

NOT 23 ÖVRIGA FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Förutbetalda hyror	0	1 206	2 024	1 206
Övriga förutbetalda kostnader	5 287	7 279	6 196	7 279
Summa övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 287	8 485	8 219	8 485

Allt förväntas bli återvunnet inom 12 månader.

NOT 24 EGET KAPITAL**Bundet eget kapital***Uppskrivningsfond*

Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap.1-2 § ÅRFL.

Avser omstrukturering av Humlegården.

Reservfond

Var tidigare ett lagkrav att sätta av till detta. Man har utgått från bolagsordning eller en procentandel av ev vinst.

Fritt eget kapital*Omräkningsreserv*

Omklassificeringsjusteringar framgår av rapport över totalresultat.

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondavsättning och efter att eventuell vinstutdelning lämnats.

Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

NOT 25 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER

tkr	2019			2018		
	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	660 897		660 897	634 441		634 441
Premieinkomst	1 640 937	-98 636	1 542 301	1 587 580	-97 914	1 489 666
Intjänade premier under perioden	-1 615 468	98 636	-1 516 832	-1 561 124	97 914	-1 463 210
Utgående balans	686 366		686 366	660 897		660 897

NOT 26 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

tkr	2019			2018		
	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	1 245 299	-162 402	1 082 897	1 181 434	-189 219	992 214
Inträffade men ej rapporterade skador IBNR	1 418 268	-288 339	1 129 930	1 393 991	-229 463	1 164 529
Skaderegleringskostnader	97 687		97 687	88 427		88 427
Summa	2 761 254	-450 740	2 310 514	2 663 851	-418 682	2 245 169
Ingående balans	2 663 851	-418 682	2 245 169	2 615 958	-486 367	2 129 591
Förväntad kostnad för skador som inträffat under den innevarande perioden	630 660	-57 870	572 790	580 279	-14 349	565 930
Utbetalt/överfört till försäringsskulder för skador som inträffat under tidigare år	-533 257	25 812	-507 445	-532 386	82 034	-450 352
Utgående balans	2 761 254	-450 740	2 310 514	2 663 851	-418 682	2 245 169

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,00 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,40 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

NOT 27 ÖVRIGA SKULDER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Leverantörsskulder	24 611	21 909	24 611	21 909
Trafikpremieskatt	5 682	5 719	5 682	5 719
Leasingskuld	44 437			
Övriga skulder	38 627	-3 492	38 608	-3 492
Summa övriga skulder	113 357	24 136	68 901	24 136

NOT 28 UPPLUPNA KOSTNADER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Semesterlöneskuld	18 592	17 078	18 592	17 078
Prestationslön	10 105	0	10 105	0
Sociala kostnader	8 101	7 497	8 101	7 497
Hyror inlutna ej förfallna	6 945	8 632	6 945	8 632
Övrigt	10 589	12 065	10 589	12 065
Summa upplupna kostnader	54 330	45 273	54 330	45 273

NOT 29 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

tkr	2019-12-31	2018-12-31
Registerförda placeringstillgångar för skuldtäckning	2 145 731	2 357 889

I enlighet med 6 kap. 11§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid bolagets insolvens.

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Östgöta ska stå för 80 procent av konstaterade kreditförluster på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avtalet innehåller en begränsning vilken säger att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till det framtida värdet av samtliga utbetalningar av provisionsersättning från LF Bank.

NOT 30 PENSIONER

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom försäkring i FPK. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2019 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt som tryggas genom en försäkring i FPK redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i FPK uppgår till 20 Mkr (25,3 Mkr). FPKs överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2018 uppgick FPKs överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 117 (121 procent). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på FPKs tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt FPKs försäkringstekniska beräkningsåtaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Förtida pensionsavgång kan ske på tjänstemannens (födda 1955 och tidigare) initiativ fr.o.m. månaden efter uppnådda 62 års ålder om inte företaget och den lokala FTF-organisationen överenskommer om annat. Villkor framgår av FTP 12 (Försäkringsbranschens tjänstepensionsplan). Den utgående avsättningen för 62-årsavgångar gällande avtalspension var per 2019-12-31 0 kr. Företaget följer kollektivavtal mellan FAO/FTF och FAO/SACO vad gäller pensionsvillkor. Enda undantaget är företagets VD - se not 35. Se även not 1 under avsnittet om förmånsbestämda pensionsplaner.

NOT 31 NÄRSTÅENDE**Närstående relationer**

De 23 länsförsäkringsbolagen har valt att organisera vissa gemensamma verksamheter i Länsförsäkringar AB koncernen. Koncernen har i uppdrag att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar.

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB koncernen, vilken i tabellen nedan inkluderar Länsförsäkringar Mäklarservice AB och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt de 23 övriga länsförsäkringsbolagen med dotterbolag. Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB är ett helägt dotterbolag som också räknas som närstående.

Inom länsförsäkringsgruppen förekommer transaktioner av såväl engångskaraktär som löpande karaktär. Till transaktioner av löpande karaktär hör tjänster som tillhandahålls av Länsförsäkringar AB koncernen. Dessa tjänster inhandlas på marknadsmässiga villkor och inkluderar IT-drift, utvecklingskostnader, marknadsföring, pensionsförsäkringar, utbildning med mera.

NOT 31 NÄRSTÅENDE, forts.

	Försäljning av varor och tjänster till närstående		Inköp av varor och tjänster från närstående		Fordran på närstående per 31/12		Skuld till närstående per 31/12	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Moderbolaget								
Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB	-	-	-	-	25 365	25 346	-	-
Länsförsäkringsbolag	6 682	5 960	1 437	1 852	1 310	1 932	84	100
Länsförsäkringar AB (koncernen)	3 702	3 352	145 729	117 110	732	927	3 414	2 616

NOT 32 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR ANGÅENDE FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

tkr	Försäkringsklasser					Summa		Totalt
	Sjuk- och olycksfall	Motorfordon	Egen-dom	Ansvar	Rätts-skydd	Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring	
Premieinkomst, brutto	135 571	657 502	694 190	42 538	28 540	1 558 342	82 595	1 640 937
Premieintäkt, brutto	131 859	655 103	683 518	41 852	28 107	1 540 438	75 031	1 615 469
Driftkostnader, brutto	-28 048	-95 441	-146 693	-9 920	-5 866	-285 969	-777	-286 746
Försäkringsersättningar, brutto	-110 109	-515 943	-500 271	-14 987	-12 154	-1 153 464	-41 465	-1 194 928
Resultat avgiven återförsäkring	-3 584	-25 611	-22 797	0	0	-51 992		-51 992
Skadeprocent brutto	83,5%	78,8%	73,2%	35,8%	43,2%	74,9%	55,3%	74,0%

NOT 33 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER**Kostnader för ersättning till anställda**

tkr	Styrelse och VD		Tjänstemän och fastighetsanställda	
	2019	2018	2019	2018
Koncernen				
Löner och ersättningar	5 209	4 567	166 980	174 722
Pensionsavgifter	1 367	486	23 627	24 816
Sociala kostnader på löner, ersättningar och förmåner	1 637	1 497	55 732	53 207
	8 213	6 550	246 339	252 745

Kostnader för ersättning till anställda, Moderbolaget

	Styrelse och VD		Tjänstemän och fastighetsanställda	
	2019	2018	2019	2018
Löner och ersättningar	5 209	4 567	166 980	174 722
Pensionsavgifter	1 367	486	23 627	24 816
Sociala kostnader på löner, ersättningar och förmåner	1 637	1 497	55 732	53 207
	8 213	6 550	246 339	252 745

Medelantalet anställda

	Koncernen			2018	Moderbolaget			2018
	2019	Män	Kvinnor		2019	Män	Kvinnor	
Verkställande direktör		1	0	1		1	0	1
Tjänstemän *)		151	200	351		151	200	345
Fastighetsanställda *)		0	1	1		0	1	1

*) Omräknat till helårsarbete

Könsfördelning företagsledningen, %

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Moderbolaget				
Styrelsen	63%	42%	63%	56%
Övriga ledande befattningshavare	33%	43%	33%	43%

Lån till anställda

Samtliga lån till anställda och VD går via LF Bank. En sedvanlig kreditprövning görs på samtliga. Skillnaden mellan verklig ränta och den ränta som de anställda betalar betalas av företaget. Summan för ränteskillnaden uppgick 2019 till 1 371 tkr. Personalen förmånsbeskattas enligt gällande regler.

NOT 34 ARVODE OCH KOSTNADERSÄTTNING TILL REVISORER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Koncernen				
KPMG				
Revisionsuppdrag	1 262	1 341	1 244	1 323
Skatterådgivning	316	356	316	356
Andra uppdrag	0	55	0	55
	1 578	1 752	1 559	1 734

NOT 35 ERSÄTTNING TILL STYRELSELEDAMÖTER, VD OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

	Grundlön styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions kostnad	Summa kronor
Styrelsens ordförande, Peter Lindgren	549 531				549 531
Styrelseledamot, vice ordförande, Anna-Karin Cronstedt	307 399				307 399
Styrelseledamot, Lena Ek	175 925				175 925
Styrelseledamot, Rikard Sagent	239 813				239 813
Styrelseledamot, Sten Lundqvist	221 082				221 082
Styrelseledamot, Eva Holmgren	222 350				222 350
Styrelseledamot, Cecilia Lundh	164 119				164 119
Styrelseledamot, Johanna Palmér	141 775				141 775
Verkställande direktör, Stefan Nyrinder	3 186 879		80 694	1 367 167	4 634 740
Andra ledande befattningshavare	5 878 128		366 251	2 303 120	8 547 499
Summa	11 087 001		446 945	3 670 287	15 204 233

Ersättningsprinciper och berednings- och beslutsprocesser

Länsförsäkringar Östgötas principer för ersättningar fastställs årligen av styrelsen i riktlinje för ersättningar till anställda och av bolagsstämman i principer för ersättningar till ledande befattningshavare. Riktlinje för ersättningar anger hur principerna för ersättningar fastställs, hur riktlinjen ska tillämpas och följas upp samt hur anställda som kan påverka bolagets risknivå definieras.

Bolagets styrelse utser även ett ersättningsutskott med uppgift att ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut, bereda riktlinje för ersättningar och arbetsordning för ersättningsutskottet samt besluta om åtgärder för att följa upp tillämpningen av riktlinje för ersättning

Utgångspunkten för Länsförsäkringar Östgötas ersättningsmodell är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för bolaget att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarerna. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen. Ersättningsmodellen får inte heller motverka att anställda agerar i strid med god försäkringsdistributionssed, dvs ersättningsmodellen får inte riskera att leda till ett agerande i strid med kundens intresse.

Ersättningsformerna utgörs av fast ersättning, pension och andra förmåner samt rörlig ersättning. Den rörliga ersättningen utgörs av en prestationsmålsersättning som är beroende på att kvalitativa och kvantitativa kriterier uppnås kollektivt. Ersättningen för 2019 är baserad på det övergripande affärsresultatet, antal tips, kundnöjdhet, och kvalitet. Den rörliga ersättningen är maximerad för alla anställda till 0,5 prisbasbelopp. Då ersättningsbeloppet är lika för samtliga anställda och beloppets storlek inte heller äventyrar företagets förmåga till långsiktigt hållbara resultat utgår denna ersättning till samtliga anställda utom vd och anställda i centrala funktioner. Den prestationsbaserade ersättningen utgår i form av kontanter, förutom för anställda som kan påverka bolagets risknivå som istället får sin prestationsersättning i form av tjänstepension.

Inför varje verksamhetsår beslutar styrelsen om prestationsmålen för den målrelaterade ersättningen och senast i samband med helårsbokslandet, utvärderar styrelsen och beslutar om de gemensamma målen i bolagets affärsplan har uppnåtts.

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare*Styrelsearvode, lön och förmåner*

Grundlön till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av fast månadslön. Eventuellt styrelsearvode som vd erhåller för styrelseuppdrag inom Länsförsäkringar tillfaller Länsförsäkringar Östgöta. Bland övriga förmåner återfinns förmåner för tjänstebil, sjukvårdsförsäkring och låneförmåner.

I styrelsearvodet ingår utbetalda dagarvoden under kalenderåret. Nivåskillnaden avseende arvoden mellan styrelseledamöter beror på att ledamöterna har olika uppdrag i utskott till styrelsen.

Kostnadsförda ersättningar

	Medeltal antal anställda	Fast ersättning	Rörlig ersättning	Förmåner	Pension	Totalt
Anställda i ledande positioner	6	9 065		447	3 670	13 182
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå	7	5 345		318	1 683	7 346
Övriga anställda	365	155 758		11 705	19 641	187 104
Totalt	352	170 168	0	12 470	24 994	207 632

Pension

För vd utgår pensionsförmåner till en årlig sammanlagd premie motsvarande 35 % av den pensionsgrundande lönen. För övriga befattningshavare i bolagets ledning finns inga särskilda villkor avseende pension, utan försäkringsbranschens normala pensionsvillkor gäller. Pensionsålder för vd och övriga befattningshavare i bolagets ledning är 65 år.

Rörlig ersättning

Den rörliga ersättningen till ledande befattningshavare utgörs av målrelaterad ersättning beräknad enligt samma principer som för övriga anställda, förutom att ledande befattningshavare erhåller ersättningen i form av tjänstepension. Vd erhåller inte prestationsbaserad ersättning.

Augångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets sida har vd en uppsägningstid på 6 månader och ett avgångsvederlag om max 12 månadslöner. Vid uppsägning från bolagets sida har ledande befattningshavare rätt till lön under uppsägningstiden enligt gällande kollektivavtal. Vid egen uppsägning har vd 6 månaders uppsägningstid och andra ledande befattningshavare regleras enligt gällande kollektivavtal.

Övriga upplysningar om företagets ersättningar

Till anställda i ledande positioner räknas vd och personer i bolagets ledning. Till anställda som kan påverka företagets risknivå räknas anställda i centrala funktioner, chef underwriting, försäljningschefer på företag, kreditchef och kapitalförvaltningschef.

Kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgår till 2 196 tkr och avser åtta personer. Inga andra utfästelser har gjorts till andra personer än dessa. Det högsta enskilda utfästa beloppet uppgår till 251 tkr.

Intjänade ersättningar under det senaste räkenskapsåret uppgår till 182 638 tkr. Utbetalade ersättningar under det senaste räkenskapsåret uppgår till 182 638 tkr.

Ingen rörlig prestationsbaserad ersättning utbetalades under 2019 då målen för 2018 inte uppnåddes.

Utbetalda eller kostnadsförda garanterade rörliga ersättningar finns inte. Akkumulerade utestående uppskjutna ersättningar finns inte.

NOT 36 OPERATIONELL LEASING

Ikke uppsägningsbara leasingbetalningar uppgår till:

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Inom ett år	1 730	3 208	3 359	3 208
Mellan ett år och fem år	6 920	12 831	13 437	12 831
Längre än fem år	0	0	0	0

Moderbolaget hyr maskiner för kopiering, scanning och frankering enligt operationella leasingavtal. De variabla avgifterna har fastställts enligt serviceavtal. Leasingavtalen löper normalt på mellan 3 - 4 år, med en option på förlängning. Inga avtal innebär krav på förlängning. När leasingavtalen upphör har moderbolaget optioner att köpa utrustningen till då gällande marknadspris. Indexklausuler förekommer i leasingavtalen. Ingen av de leasade maskinerna vidareuthyrs.

I koncernen tillämpas fr o m 1 januari 2019 IFRS 16, se not 1. Beloppen som är redovisade för koncernen i tabellerna ovan och nedan avser korttidsleasing och lågvärdesleasing.

Kostnadsförda avgifter för operationella leasingavtal uppgår till:

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Minimileaseavgifter	1 321	1 593	2 951	1 593
Variabla avgifter	409	377	409	377
Totala leasingkostnader	1 730	1 970	3 359	1 970

NOT 37 KASSAFLÖDESANALYS

Likvida medel - koncernen	2019	2018
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassa och banktillgodohavanden	236 663	135 195
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel		
<i>Summa enligt balansräkningen</i>	236 663	135 195
Checkräkningskrediter som är omedelbart uppsägningsbara		
<i>Summa enligt kassaflödesanalysen</i>	236 663	135 195
Likvida medel - moderbolaget		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassa och banktillgodohavanden	236 552	135 084
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel		
<i>Summa enligt balansräkningen</i>	236 552	135 084
Checkräkningskrediter som är omedelbart uppsägningsbara		
<i>Summa enligt kassaflödesanalysen</i>	236 552	135 084
Kortfristiga placeringar har klassificerats som likvida medel enligt följande utgångspunkter:		
- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer		
- De kan lätt omvandlas till kassamedel		
- De har en löptid om högst tre månader från anskaffnings-tidpunkten		

NOT 38 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Tillgångar	Koncernen			Moderbolaget		
	Högst 1 år	> 1 år	Totalt	Högst 1 år	> 1 år	Totalt
Andra immateriella tillgångar		10 608	10 608		10 608	10 608
Förvaltningsfastigheter/ Byggnader och mark		1 362 050	1 362 050		1 550 050	1 550 050
Rörelsefastigheter/ Byggnader och mark		237 485	237 485		-	-
Aktier och andelar	2 833 020	3 065 740	5 898 760	2 833 020	2 057 577	4 890 597
Placeringar i koncern- och intresseföretag					139 640	139 640
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	499 773	1 800 260	2 300 033	499 773	1 800 260	2 300 033
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		336	336		336	336
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar						
- Oreglerade skador	55 927	394 814	450 740	55 927	394 814	450 740
Fordringar avseende direkt försäkring	439 785		439 785	439 785		439 785
Fordringar avseende återförsäkring	9 416		9 416	9 416		9 416
Övriga fordringar	171 453		171 453	196 799		196 799
Materiella anläggningstillgångar		20 359	20 359		16 268	16 268
Aktuell skattefordran	16 803		16 803	16 803		16 803
Likvida medel / Kassa och bank	236 663		236 663	236 552		236 552
Upplupna ränte- och hyresintäkter	14 316		14 316	14 316		14 316
Förutbetalda anskaffningskostnader	15 014		15 014	15 014		15 014
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 287		5 287	8 219		8 219
Summa tillgångar	4 297 456	6 891 652	11 189 108	4 325 624	5 969 553	10 295 177
Skulder						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	686 366		686 366	686 366		686 366
Oreglerade skador	705 413	2 055 841	2 761 254	705 413	2 055 841	2 761 254
Återbäring och rabatter	306 000		306 000	306 000		306 000
Uppskjutet skatteskuld	1 021 914	73 081	1 094 995	692 941	730 81	766 022
Aktuell skatteskuld			0	0		0
Pensioner			0			0
Övriga avsättningar	0		0	0		0
Skulder avseende direkt försäkring	191 822		191 822	191 822		191 822
Skulder avseende återförsäkring	14 507		14 507	14 507		14 507
Övriga skulder	113 357		113 357	68 901		68 901
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	54 330		54 330	54 330		54 330
Summa skulder och avsättningar	3 093 709	2 128 922	5 222 632	2 720 280	2 128 922	4 849 202

NOT 39 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Bolagets styrelse fattade i februari beslut om att reservera 306 Mkr i återbäring till bolagets kunder och delägare för utbetalning under hösten 2020.

NOT 40 Förslag till vinstdisposition

<i>tkr</i>	2019	2018
Årets resultat i moderbolaget	749 198	210 196
Jämte balanserade vinstmedel om	3 053 823	2 843 627
Summa	3 803 021	3 053 823

Linköping den 26 februari 2020

Peter Lindgren
Ordförande

Anna-Karin Cronstedt
Vice ordförande

Lena Ek

Eva Holmgren

Cecilia Lundh

Sten Lundqvist

Johanna Palmér

Rikard Sagent

Anna Andreasson

Maria Fredén

Stefan Nyrinder
Verkställande direktör

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 26 februari 2020.
Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 26 mars 2020.

Min revisionsberättelse har avgivits den 26 februari 2020.

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Östgöta för år 2019 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 9-13. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 6-53 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Mina uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 6-9. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar

Se redovisningsprinciper i Not 1 och andra relaterade upplysningar om försäkringsteknisk avsättning i Not 2 samt i Not 26 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernens/moderbolagets avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar uppgår till 2 761 MSEK per 31 december 2019.

Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador som ska regleras till försäkringstagare.

Bolaget använder etablerade aktuariella värderingsmodeller för beräkningarna av avsättning för oreglerade skador. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data eller felaktig utformning eller tillämpning av modellerna.

Bolagets avsättning för oreglerade skador består av ett flertal olika produkter med olika karaktär såsom avvecklingstid, skademönster, antaganden om sjuklighet, inflation, diskonteringsränta, dödlighet (livräntereserven) och omkostnader.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschciffror.

Vi har stickprovsvis testat kontroller i företagsledningens process för bl a extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna.

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig jämfört med de förväntade avtalsenliga förpliktelseerna.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

Värdering av finansiella instrument klassificerade som nivå 2 och 3

Se redovisningsprinciper i Not 1 och andra relaterade upplysningar om finansiella instrument i Not 2 och Not 17 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernen har finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som klassificeras i nivå 2 och 3 enligt IFRS värderingshierarki. Koncernen har finansiella tillgångar i nivå 2 om 516 MSEK och finansiella tillgångar i nivå 3 om 3 066 MSEK. Sammanlagt motsvarar detta 40% procent av koncernens totala placeringstillgångar.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Eftersom representativa transaktioner för de

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande företagsledningens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data, förändringshantering avseende interna värderingsmodeller samt företagsledningens genomgång av värderingar utförda av externa specialister.

Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer.

aktuella tillgångarna endast finns i begränsad omfattning är det uppskattade värdet på tillgångarna svårbedömt.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar betydande bedömningar av företagsledningen, eftersom de värderas baserat på indata som ej är observerbara av externa parter.

Bolagets tillgångar enligt ovan, utgörs av aktier och andelar samt obligationer och andra värdepapper.

Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar samt av tillämpade metoder.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-5 samt 9-13. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande

direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Östgöta för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett tryggt sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett tryggt sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsmed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsmed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 6-9 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Min granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Gunilla Wernelind, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Östgötas revisor av bolagsstämman den 21 mars 2019. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2003.

Stockholm den 26 februari 2020

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Styrelse

Peter Lindgren

Född 1959, ordförande
Mandatperiod: 2018 - 2021

Anna-Karin Cronstedt

Född 1952, vice ordförande
Mandatperiod: 2017 - 2020

Rikard Sagent

Född 1966, styrelseledamot
Mandatperiod: 2018 - 2021

Eva Holmgren

Född 1967, styrelseledamot
Mandatperiod: 2017 - 2020

Johanna Palmér

Född 1979, styrelseledamot
Mandatperiod: 2019 - 2022

Lena Ek

Född 1958, styrelseledamot
Mandatperiod: 2019 - 2022

Sten Lundqvist

Född 1950, styrelseledamot
Mandatperiod: 2018 - 2021

Cecilia Lundh

Född 1975, styrelseledamot
Mandatperiod: 2018 - 2020

Anna Andreasson

Född 1979, arbetstagarrepresentant
Mandatperiod: 2019 - 2020

Maria Fredén

Född 1959, arbetstagarrepresentant
Mandatperiod: 2019 - 2020

STYRELSENS SEKRETERARE

Stefan Wiklund

Vd stab, Länsförsäkringar Östgöta
Född 1968

Ledning

Stefan Nyrinder
verkställande direktör

Åsa Röhs
chef Ekonomi

Anders Rahm
chef Finans

Filip Apelstav
chef Bank

Patrick Petersson
chef Försäkring Sak och Liv

Sophia Nygren
chef HR och Affärsstöd

Katarina Leander
chef Skador

REVISORER

Ordinarie:

Gunilla Wernelind

Född 1964

KPMG Stockholm

Innehaft uppdraget sedan 2016

Suppleant:

Mårten Asplund

Född 1972

KPMG Stockholm Innehaft uppdraget sedan 2016

Fullmäktige

Ordinarie

VÄSTRA VALKRETSEN Mandattid 2020-2022

Boxholm

Morgan Sehlstedt, Boxholm

Mjölby

Eva-Lotta Ryd, Skänninge
Olof Hermelin, Skänninge
Bengt Liljedahl, Skänninge
Ulf Wilhelmsson, Mantorp
Carina Eriksson, Skänninge

Motala

Ewa Sjögren, Motala
Johan Tiljö, Fornåsa
Per Tevell, Borensberg
Eva Carlsson, Tjällmo
Anders Åberg, Borensberg
Rebecca Ohlsson, Klockrike
Peder Lund, Motala

Vadstena

Carolin Germer Rehn, Vadstena
Peter Karlsson, Vadstena

Ödeshög

Åse Wännerstam, Ödeshög

MELLERSTA VALKRETSEN Mandattid 2018 - 2020

Kinda

Terese Rydin, Rimforsa
Anders Ljung, Kisa

Linköping, tätorten

Jan-Erik Cardell, Linköping
Thomas Lindstrand, Linköping
Christer Andersson, Linköping
Åke Orrhagen, Linköping
Astrid Brissman, Vreta kloster
Gunilla Thurffjell, Linköping
Lena Norin-Selhag, Linköping
Anders Wahlquist, Linköping
Björn Sleman, Linköping
Anders Redin, Linköping
Gösta Ekeroth, Linköping
Karin Ljungmark Malmström,
Linköping
Åsa de Val, Linköping
Miklos Hargitai, Linköping
Berndt Ring, Linköping

Suppleanter

Göran Karlsson, Boxholm

Markus Brage, Mantorp
Roger Karlsson, Skänninge

Lars-Åke Landén, Motala
Eva Eriksson, Motala
Martin Granath, Motala

Kristoffer Böök, Vadstena

Viola Ingvarsson, Ödeshög

Anneli Härnström, Kisa
Eva-Lena Hellsing, Rimforsa

Fredrik Johnson, Linköping
Ulf Setterud, Linköping
Pär Fahlström, Linköping
Annica Hilliges, Linköping
Johannes Walfridsson, Linköping
Mona Gårdeman, Linköping
Bernt Johansson, Linköping
Malin Bodén, Linköping
Anna Wallentinson, Linköping
Michael Sturehed, Linköping
Vakant
Petra Hammarstedt, Linköping

Göran Hägg, Linköping
Christina De Amaral, Linköping
Pia Carlsson, Linköping

Ordinarie

Linköping, landsbygden

Ulf Gustafsson, Klockrike
Bengt Ivarsson, Vreta kloster
Tomas Larsson, Bestorp
Tobias Kurtsson, Linköping
Lennart Secher, Vikingstad
Magnus Börjesson, Vreta kloster
Björn Johansson, Lingham
Erik Bjärnlid, Vreta kloster
Axel Lagerfelt, Linköping

Ydre

Peter Carlsson, Ydre

Åtvidaberg

Carl-Johan Liedberg, Åtvidaberg
Jonas Palmqvist, Åtvidaberg

ÖSTRA VALKRETSEN Mandattid 2019 - 2021

Finspång

Per Karlsson, Finspång
Anna Rosenqvist, Finspång
Martin Johansson, Finspång

Norrköping tätorten

Fredrik Iredahl, Norrköping
Anna Winzell, Norrköping
Katarina Onmalm, Norrköping
Yvonne Anglesjö, Norrköping
Dag Gunnarsson, Norrköping
Susanne Lind, Norrköping
Thomas Lundell, Norrköping
Anders Nobrant, Norrköping
Lena Hermelin, Norrköping
Fredrik Borin, Norrköping
Monica Rosander, Norrköping
Per Siltberg, Norrköping
Jonas Lundgren, Norrköping

Norrköping, landsbygden

Anders Sjöberg, Vikbolandet
Maria Kufver, Norrköping
Matz Borg, Skärblacka
Thomas Carlsson, Vikbolandet
Håkan Skog, Vikbolandet
Krister Eriksson, Åby

Söderköping

Lovisa Nordborg, Söderköping
Bengt Johansson, Söderköping
Jan Nystedt, Söderköping

Valdemarsvik

Helena Olsson Hägg,
Valdemarsvik
Heléne Köhler, Valdemarsvik

Suppleanter

Magnus Nedstrand, Linköping
Helene Eriksson, Lingham
Åsa Johansson, Ljungsbro
Katarina Andersson, Linköping
Mikael Holmstrand, Linköping
Roger Eriksson, Linköping
Mats Jonasson, Gammalkil
Jonas Rosén, Vikingstad
Urban Viklund, Linköping

Karl-Evert Hagström, Ydre

Magnus Andersson, Åtvidaberg
Martin Lindqvist, Åtvidaberg

Daniel Nilsson, Finspång

Stefan Molander, Norrköping
Johan Skullman, Norrköping
John Filipiak Wallderin,
Norrköping
Lars Lindqvist, Norrköping
Vakant

Tomas Lygnegård, Norrköping
Fredrik Olsson, Norrköping

Thomas Karlberg, Söderköping

Hans Lindahl, Valdemarsvik

Ord och uttryck

Affär för egen räkning (f e r)

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

Avsättning för ej intjänade premier

En skuldpost som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs till nästkommande år.

Avsättning för kvardröjande risker

(en del av avsättning för ej intjänade premier)

Om avsättningen för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfalldag, ska denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Skuldpost i balansräkningen som utgör det beräknade värdet av ännu inte utbetalda skadeersättningar för redan inträffade skador samt förväntade driftskostnader för skadereglering.

Avsättning för skaderegleringskostnader

De skador som ingår i avsättningen för oreglerade skador kommer före slutregleringen att medföra vissa förvaltningskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skuldpost som kallas avsättning för skaderegleringskostnader.

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direktavkastning

Driftsöverskott från byggnader och mark, erhållna utdelningar och räntor i procent av totala tillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning och administration. Kostnader för skadebehandling inkluderas i försäkringsersättning.

Driftskostnadsprocent brutto

Driftskostnader i försäkringsrörelsen i förhållande till premieintäkt.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat.

Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattande benämning på avsättning för ej intjänade premier, avsättning för oreglerade skador och avsättning för skaderegleringskostnader.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, samlas hos bolaget ett kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital, som i bokslutet motsvaras av försäkringstekniska skulder, kallas kalkylränta. Denna ränta överförs i resultatredovisningen från kapitalförvaltningen till försäkringsverksamheten. Underlaget för ränteberäkningen är summan av halva premieintäkten och genomsnittet av in- och utgående teknisk ersättnings- och skadebehandlingsreserv för egen räkning. Som kalkylränta används avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringstekniska skulder. De försäkringstekniska skulderna är till 75 procent placerade i en bred ränteportfölj och till 25 procent i egna fastigheter. För skadelivränterörelsen bestäms kapitalavkastningen till motsvarande de räntefaktorer som ligger till grund för reservberäkningen. Eventuell

återstående del av kapitalavkastningen ska föras till verksamhetsgrenen kapitalförvaltning.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet i ett bolag. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser också räkna in förlagslån som tagits upp. Ett försäkringsföretag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet. Kapitalbasen ska dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet. Kapitalbasen enligt Solvens 2-regelverket ska omfatta summan av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens 2, samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet består av poster utöver dem som ingår i primärkapitalet och som kan krävas in för att täcka förluster. Tilläggskapitalet består därmed av poster som inte är upptagna i solvensbalansräkningen. Tillsynsmyndigheten förhandsgranskar värdet av poster i tilläggskapitalet innan de kan användas i kapitalbasen.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapitalet och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Som beräkningsbas har använts premieinkomst för egen räkning.

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver och övertvärden i tillgångar.

Minimikapitalkrav (MCR)

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Mottagen återförsäkring

Mottagen återförsäkring avser den affär som ett försäkringsbolag mottar från andra försäkringsbolag i form av återförsäkring. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Premieinkomst

Motsvarar i princip under året influtna premiebelopp utan korrigering för in- och utgående premiereserver. I premieinkomsten ingår även ej betalda terminspremier.

Premieintäkt

Den del av premieinkomsten som avser räkenskapsåret, det vill säga premieinkomst justerad för förändringar i avsättningar för ej intjänade premier.

Reservavveckling

Vinst eller förlust som uppkommer när skador, som inträffat tidigare år, antingen slutreglerats eller omvärderats.

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Premieintäkter minskat med försäkringsersättningar, skaderegleringskostnader och driftskostnader i försäkringsrörelsen plus resultatet av avgiven återförsäkring och kapitalavkastning överförd från finansrörelsen.

Skadekostnad

Utbetalningar och avsättningar för oreglerade skador för skador som inträffat under året.

Skadeprocent brutto

Försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkt.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast

belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av verksamhet bolaget bedriver).

Solvenskapitalkrav (SCR)

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar (skyddsnivå). Denna skyddsnivå ska även beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för var och en av de risker som ingår i solvenskapitalkravet. Solvenskapitalkravet ska beräknas under antagandet att försäkringsföretaget kommer att fortsätta att driva sin verksamhet. Solvenskapitalkravet ska beräknas med beaktande av alla mätbara risker som företaget är utsatt för. Bolaget beräknar solvenskapitalkravet utifrån standardmodellen.

Totalavkastning

Direktavkastning och värdeförändring i procent av totala tillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Totalkostnadsprocent brutto

Summan av skadeprocent brutto och driftskostnadsprocent brutto.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna - helt eller delvis - hos andra bolag. Man talar om avgiven återförsäkring hos de förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter

